ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5542 — 17/30 ԱՊՐԻԼ 1904 — ՇԱԲԱԹ — 13 ՍԷՖԷՐ 1322 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5542

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան։

20 ՓԱՐԱ 20

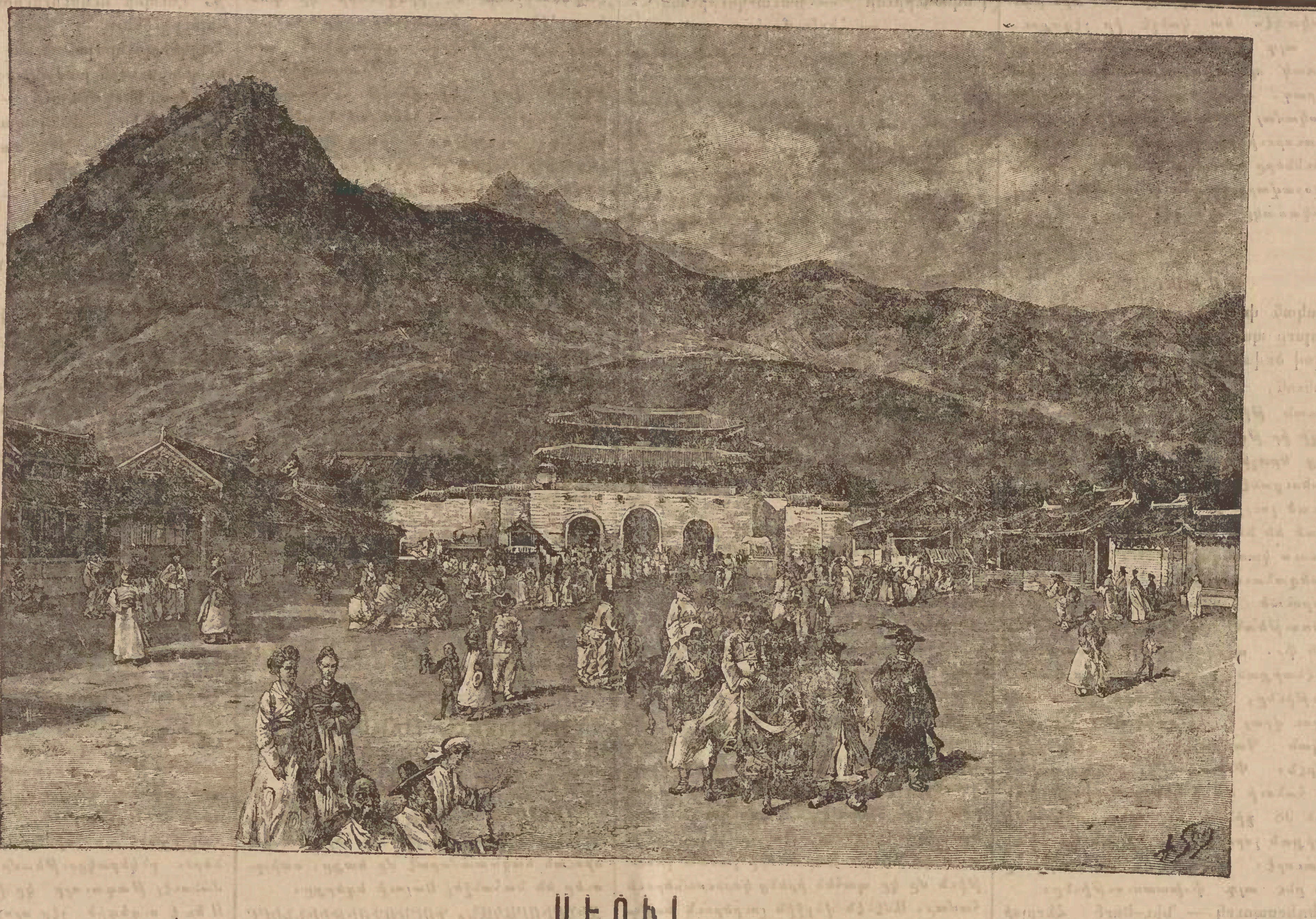

ՍԵՈՒԼ
(ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ ՔՈՐԷԱՅԻ)

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԻԶՄԻՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Խառն Ժողովը այս շաբթու հաստատեց Ատանայի Գաւառական Ժողովի ընտրութիւնը՝ որով Մուշեղ Ծ. վարդապետ Առաջնորդ կը նշանակուէր Կիլիկիոյ այդ ընդարձակ վիճակին։ Ընտրութիւնը կատարուած էր կատարեալ օրինաւորութեամբ, եւ արդիւնքը պատուաւոր կրնար նկատուիլ ո՛չ թէ միայն Մուշեղ Ծ. վարդապետի համար,— որ բոլոր ընտրողներու քուէն կը ստանար,— այլ նաեւ Ատանայի Ընտրողական Ժողովին համար՝ որ կրցած էր իր քուէները կեդրոնացնել ընդհանուր յարգանքի արժանի, կարող, փայլուն ու գործունեայ եկեղեցականի մը անուան վրայ։

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը իր կողմէ այդ ընտրութիւնն հաստատած ըլլալէ, եւ սիրալիր նամակով մը Մուշեղ վարդապետը շնորհաւորած ըլլալէ վերջ, Կեդր. Վարչութեան Խառն Ժողովի հաւանութիւնը միայն կը մնար՝ կայս. կառավարութեան ըլլալիք դիմումէն առաջ։

Այսօր, այդ հաւանութիւնն ալ կատարուած իրողութիւն մըն է, եւ մօտ օրէն, Պատրիարքարանը կայս. կառավարութենէն պիտի խնդրէ Մուշեղ վարդապետի պաշտօնը վաւերացնող Պէրաթը, ուրկէ վերջ ա՛լ Ատանացիք կրնան պատրաստուիլ իրենց նորընտիր Առաջնորդը ընդունելու։

Որովհետեւ Մուշեղ վարդապետ, ինչպէս յայտարարած է քանիցս, մէկն է այն հազուագիւտ եկեղեցականներէն՝ որոնք պաշտօնի կամ աթոռի նախասիրութիւն չունին։ Պաշտօն մը՝ իրեն աչքին փառքի, շահամոլութեան միջոց մը չէ, այլ կրթական ու եկեղեցական գործունէութեան դաշտ մը՝ որուն մէջ ինքն ալ իր արօրը պիտի պտտցնէ, ինքն ալ իր բարի հունտերը պիտի ցանէ՝ գեղեցիկ եւ երկրին օգտակար հունձքեր ունենալու համար։

Ասկէ առաջ, ամենք կ'ըսէին թէ Մուշեղ վարդապետի Արաբկիրէն հրաժարելուն պատճառը ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ Իզմիրի առաջնորդութեան պաշտօնին թեկնածութիւնը։ Որչափ որ գիտենք, Մուշեղ վարդապետ Պոլիս անցուցած սա քանի մը ամիսներուն մէջ այդ տեսակ փափաք մը չյայտնեց բնաւ։ Իրա՛ւ է, շատեր մեծ մասամբ Իզմիրցիներ, փափաքեցան որ Իզմիրի Առաջնորդ ընտրուի, բայց ինք առաջին օրէն յայտարարեց թէ տեղի նախապատուութիւն չպիտի տայ բնաւ, եւ թէ պիտի երթայ հոն՝ ուրկէ առաջ պիտի ընտրուի։

Հաւատարիմ անա իր խօսքին՝ այսօր ամէնէն աւելի աւելի ինք անհամբեր է որ առաջ իր պաշտօնատեղին մեկնելու, ինչ որ Ատանացւոց ուրախութեան պատճառ պիտի ըլլայ անշուշտ։

* * *

Ինչ որ ալ ըլլայ սակայն, պէտք է ընդունիլ թէ Մուշեղ վարդապետ Իզմիրի ամէնէն հաւանական ընտրելիներէն մէկն էր, եւ թէ իր մեկուսացումը շատ զգալի բաց մը պիտի թողու առաջնորդական ընտրելեաց ցանկին մէջ։

Հիմա մանաւանդ, ուրիշ ամէն ատենէ աւելի խնդիր է թէ ո՞վ պիտի ըլլայ ընտրուելիքը։

Իզմիրցիք անշուշտ իրենց յոյսը չեն դներ Պոլիս հաստատուած եպիսկոպոսներու վրայ, որոնցմէ իւրաքանչիւրը իրեն համար առանձին պաշտօն մը ունի կամ առեղծած է, եւ հետեւաբար չպիտի ուզէ տեղէն շարժիլ։

Անդին կը մնան երեք վարդապետներ՝ որոնց անունը ամէնէն աւելի յիշուեցաւ այս վերջերս։

Նախ Գաւառ. Փոխանորդ Դանիէլ Ծ. Վ. Ցակըրեանը կայ, որ սակայն ինքզինքը ընտրելի չպիտի ներկայացնէ, ինչպէս քանիցս յայտարարեց։ Համեստ ու պարզուկ եկեղեցական մըն է այդ Դանիէլ վարդապետը, առանց մեծ յաւակնութիւններու եւ ըղձանքներու սնած մարդ մը որ իր կարողութենէն վեր կը գտնէ Իզմիրի պէս իրարու հետ անհաշտ տարրերէ բաղկացած վիճակի մը արդէն իսկ խառնակ թեմական գործերը։ Միայն սա Գաւառ. Ժողովին ընտրութեան առթիւ տեղացւոց յարուցած դժուարութիւնները ինքնին կը բաւեն զինքը իր կարծիքին վրայ ամուր պահելու։

Երկրորդն է Զիլինկիրեան Եղիշէ վարդապետը, որ սակայն կարեւոր պաշտօն մը ունի արդէն Երուսաղէմի մէջ, եւ շատ տրամադիր ալ չերեւար անկէ հեռանալու։

Իսկ երրորդը՝ սա մեր ծանօթ Բաբգէն վարդապետն է, ամէնէն փութկոտ թեկնածուն։ Այս վարդապետը չճանչցող չկայ անշուշտ. ծայրագոյն է, առաջնորդական տեղապահութեան պաշտօն վարած է, քննութեան առարկայ դարձած, եւ հետեւաբար՝ մամուլին թշնամի։ Այսօր սակայն, երբեմն երբեմն կը յիշէ մեր թերթերը, հոգ չէ թէ դիմակներու տակ պատսպարուելէ վերջ։ Գրող ըլլալը բոլ, պրպտող է եւ քարոզ կը խօսի՝ ընդհանրապէս ուղղութեան, պարտաճանաչութեան, եւ դեռ այս կարգի խել մը բաներու վրայ։ Վերջերս ալ Այնթապ երթալ ուզեց պաշտօնով, բայց Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը մերժեց։ Իզմիրցիք ալ շատ հաւանական է որ մերժումով կը պատասխանեն։ Թերեւս խաթեր համար մէկ քանի քուէ առնէ, ո՛չ այնչափ՝ որչափ որ պէտք է ընտրուելու համար։

Ինչպէս կը տեսնուի, հիմա մանաւանդ Իզմիրի առաջնորդական ընտրութեան գործը շատ կնճռոտ վիճակ մը առած է։ Եպիսկոպոսները մեկուսացած, այս երեք վարդապետները ընտրուելու կամ ընտրելի ներկայանալու անտրամադիր, Մուշեղ վարդապետ ալ Ատանայէն ընտրուած, տեսնենք մնացեալներէն ո՞վ պիտի ընտրեն։

Ամէն պարագայի մէջ, շատ հետաքրքրական պիտի ըլլայ այս ընտրութեան արդիւնքը։ Միայն թէ պէտք է քիչ մը համբերող ըլլանք։ Որովհետեւ, նկատի առնելով Իզմիրի Գաւառ. Ժողովին դանդաղութիւնը, այդ արդիւնքին յայտնութիւնը ո՛չ այս տարուան համար յոյս կը ներշնչէ տակաւին, ո՛չ ալ գալ տարուան համար։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԿԵՍ-ԳԻՏԱԿԱՆ

ԺԱՌԱՆԳԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ժառանգականութիւնը, որ ընդհանուր առմամբ, ծնողագործ էակներուն կազմական եւ բարոյական մասին ունեցածներուն ծննդագործուած էակներու փոխանցուելուն մէջ կը կայանայ, բազմաթիւ բաժանումներու ենթարկուած է այս ու այն հեղինակներու կողմէ։

Յառաջիկային վերապահելով այդ մասին երկար ծանօթութիւններ տալ, հիմա փորձենք մեր ընթերցողներուն կազմագիտական բացատրութիւն մը տալ լո՛կ այն խորհրդաւոր ազդեցութեանը վրայ զոր հայրը էգ զաւակներուն եւ մայրը արու զաւակներուն կը ներգործէ, ո՛րչափ բարոյականին այնչափ ալ կազմականին մէջ։

Նշանաւոր հեղինակ մը տեսէք այս մասին ո՛րքա՜ն մեկին եւ որոշ տեղեկութիւններ կու տայ։

Հայր մը աղջկանը կը փոխանցէ գըլխուն, լանջական կազմուածքին եւ վերին անդամներուն ձեւերը։ Արու զաւակներուն համար խնդիրը կը տարբերի սակայն։ Իրենց մօրմէն կ'առնեն գլխուն եւ վերին անդամներուն ձեւերը, իսկ իրենց հօրմէն կը ժառանգեն իրանին եւ ստորին անդամներուն ձեւերը։ Բոլոր ասոնցմէ կը հետեւի որ բանիմաց կիներէ ծնած արու տղաք խելացի պիտի ըլլան, եւ տաղանդաւոր հայրերու ծնընդագործած էգ տղաք, այսինքն աղջիկները, տաղանդաւոր պիտի հանդիսանան։

Արու երկուորեակ տղաք իրենց մօրը կը նմանին, էգ երկուորեակները իրենց հօրը նմանութիւնը կը կրեն. երբ երկուորեակները տարբեր սեռէ ըլլան, մէկը մօրը, իսկ միւսը հօրը կը նմանի, հասակաւոր հօրմէ եւ մատղաշ մօրմէ ծնած տղաք մինչեւ իրենց հօրը հիւանդութիւնները ժառանգելով աւելի իրենց մօրը կը նմանին եւ փոխադարձաբար։

Վիք-տ'Ազիր, Լիննէ, Կոլ, Պիւրտախ եւ Միւլլէր կը կարծեն որ մայրը աւելի ազդեցութիւն կ'ընէ զաւկին կերպարանաձեւութիւններուն վրայ եւ հայրը կենդանութեանը վրայ։

Բնախօսներուն, կազմագէտներուն, բժիշկներուն հաւաքած բազմաթիւ քննութիւններէն կրնայ հետեւիլ որ ընդհանրապէս մայրը իր բարոյական որպիսութիւնները արու զաւակներուն կը փոխանցէ եւ հայրն ալ՝ իրենները էգ զաւակներուն, անշուշտ բացառութիւնները միշտ յիշելով։

Այս տեսակ ժառանգականութիւնը ա՛լ աւելի բացորոշ կերպով հասկցնելու համար, յիշեալ հեղինակը բազմաթիւ պատմական իրողութիւններ ալ մէջ կը բերէ, որոնցմէ ամէնէն կարեւորները յիշենք.—

Իմացականութեամբ երեւելի հանդիսացող կիներէն շատերը, որոնց անունները պատմութիւնը մեզ կ'աւանդէ, իրենց հօրը հանճարը կը ցոլացնեն։

Պիւթագորի երեք աղջիկները, Միյա, Արինքօթ եւ Տամօ՝ իրենց փիլիսոփայական տաղանդովը խիստ երեւելի հանդիսացան։

Սոկրատի աշակերտ եւ Կիւրենեան աղանդին պետ, ծերունին Արիստիպպոս Արէթէն ծննդագործեց, որ իր գիտութեան մեծութիւնովը, ժամանակի կիներուն ամէնէն երեւելին հանդիսացած էր։

Փանփիլիքա, որուն համար Օլիւ-Ժել եւ Դիոգինէս խիստ ուսեալ է կ'ըսեն, Սոտերիդ բազմահմուտ քերթողին աղջիկն էր։ Նոյնպէս Հորթենսիոս իր Հորթանս աղջկանը փոխանցեց իր ճարտարախօսութիւնը եւ այնքան եռանդուն ատենաբանութիւնները։ Քիչ շատ պատմութեան էջերը թղթատողները անշուշտ շատ լաւ կը յիշեն թէ այս քաջասիրտ կինը, Հռովմի երեք պետերուն առջեւ հռովմայեցի կիներուն դատը վարեց, Ֆեմինիզմը պաշտպանեց, եւ վաստկեցաւ։

Կալիգուլայի աղջիկը, իր հօրը չափ անգութ էր. Շառլմանը իր աղջիկներուն անկարգութիւնները տեսնելով, աչքերը կը գոցէր, վասն զի իրենները կը յիշեցնէին անոնք։

Ճինկիզ-Խան պատերազմասէր մայր մը ունէր։

Ժառանգականութիւնը՝ բանաստեղծութեան, երաժշտութեան, քանդակագործութեան եւ պատկերահանութեան մէջ ալ կը տեսնուի։

Պէնարտօ Թասսոյի մայրը ստանաւորներ շինելու ձիրքը ունէր. իր Թորքուաթօ Թասսը իր հանճարը ունեցաւ։

Մօլիէռի աղջիկը, իր տաղանդովը Ֆըլորանսացիներուն առաջին կատակերգակը կը յիշեցնէր։

Կէօթէ, Պայրըն, Լամարթին իրենց կեանքը կը պարտին այնպիսի կիներու որոնք իրե՛նց տաղանդովը, իրե՛նց գեղեցկութեամբը, իրե՛նց հանճարովը երեւելի եղած են։

Հին Յունաստանի երեւելի քանդակագործները՝ քանդակագործներէ սերած էին. այնպէս կ'ըսէ Սէնեքա, ինչ որ ճիշդ ալ է։ Փորձուած է որ գեղեցիկ ձայն ունեցող հայրեր իրենց ձայնը աւելի աղջիկներուն կը փոխանցեն քան թէ մանչերուն։

Մօրը համար հակառակը տեղի կ'ունենայ։ Շատախօս ծնողքներէ ծնած տղաք շատախօս կ'ըլլան։ [illegible] օրինակ մը կը յիշէ այս մասին։ [illegible] մը կը ճանչնայ եղեր որ մէկու մը հետ խօսած ատենը անոր խօսելու ժամանակ չէր ձգեր, կենդանիներու հետ կը խօսէր, կարասիներուն հետ [illegible] հետ կը խօսէր, եւ երբ ալ իր սէրը հասկցնելու մէկը չէր գտներ, ճարահատ ինքնիրեն կը խօսէր։ Եթէ պէտք ըլլար զինք [illegible]. «Ես յանցանք չունիմ, կ'ըսէր իր տիրոջը. ասիկա իմ հօրմէս ժառանգութիւն մնացած է։»

Բոլոր այս օրինակները կ'ապացուցանեն թէ հայրը իր աղջկան վրայ եւ մայրը իր մանչուն վրայ անմիջական ազդեցութիւն մը ունի. բայց հակառակ պարագային, եթէ վրիպում մը ըլլայ, պէտք չէ շփոթիլ. փնտռելու է, պրպտելու է հօրը, հաւուն կամ պապուն վարքը ու բարքը. ապահով ըլլանք թէ անոնց վրայ պիտի գտնենք։

Խիստ ուշիմ մարդիկ կրնան ապուշ էակներ ծննդագործել, բայց տեսնուած չէ այնպիսի ծնողքներ, որոնք բոլորովին ապուշ արարածներ ըլլալով, բարձր իմացականութեան տէր անձեր ծննդագործած ըլլան։

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ

Ց. Գ. — Արեւելքի չորեքշաբթի օրուան թիւին մէջ Աղեքսանդրիայէ գըրուած առողջապահական շահեկան տեսութեան մը հանդիպեցայ, ուր թէեւ նորանոր կէտեր բացատրուած էին, սակայն անոնց մէջ քանի մը մանր սխալներ ալ սպրդած էին, անշուշտ անուշադրութեան հետեւանքով։

Ա. — «Քնանալ կարենալու համար պէտք է որ ուղեղին մէջ շրջաբերող արեան քանակութիւնը նուազի։» Կրնամ ըսել թէ այս հին տեսութիւնը այսօր բոլորովին ջնջուած է, շնորհիւ Տոքթ. Շա՛լ Պիշէի, Լանտուայի, Լանկլուայի, Էմմանուէլեանի եւ Գլոտ Պէնարի անխոնջ ջանքերուն։

Արդարեւ հին բնախօսները կը կարծէին թէ երբ արիւնը ուղեղէն պակսի՝ քուն առաջ կու գայ, եւ երբ ընդհակառակը ուղեղին մէջ շատ քանակութեամբ արիւն գտնուի, զարթնում առաջ կը բերէ. բայց ախտաբանական-կազմախօսութեան (anatomie pathologique) ցոյց տուած ճըշգրիտ ու մեկին փորձերը բոլորովին ջնջեցին այդ պարագան եւ գիտունները նոյն իսկ պահ մը շփոթած մնացին։

Ահա՛ այդ միջոցին, անուններ վերեւ յիշուած բնախօսներէն մէկ քանին, մանաւանդ Գլոտ Պէնար եւ Էմմանուէլեան, հաստատեցին թէ քունը չէ թէ արեան նուազումէն ծագում կ'առնէ, այլ եւ ուղեղային բջիջներու (neurone) ունեցած տեսակ մը շարժումներէն։

Ինչպէս յայտնի է, Նէօրոններու, այդ ուղեղային բջիջներուն բոլորտիքէն Տանտրիտ ըսուած շարժուն, խիստ նուրբ թելեր ծնունդ կ'առնեն, որոնք ուղղակի իրենց քովը գտնուող բջիջներու հետ հաղորդակցութեան մէջ կը մտնեն ու այսպէս շարունակաբար։ Եւ երբ այդ Տանտրիտ ըսուած թելերը կծկուին, այն ատեն անշուշտ իրենց քովը գտնուող բջիջներու հետ ունեցած հաղորդակցութենէն պիտի զրկուին. ահա այսպէս է որ քուն առաջ կու գայ. եւ երբ այդ կծկումը (contraction) կամաց կամաց լրանայ, ենթակային քունը պիտի փոխի եւ բոլոր զգայարանքները շարժման մէջ պիտի գտնուին, այսինքն ենթական պիտի ար-

---

—(32)—

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ
ՓԻԷՐ ԼՈԹԻ

Թարգմանիչ
Տ. Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

ԼԴ.

Մեր շուրջը կը ղօղանջեն մինչ բիւրեղեայ մեծ խաղալիկները։ Դիւթական ալուանկարներու նման կ'անցնին ու կը դառնան քաղաքավար ու զուարթ անձեր, փոքրոշուկ մուսմէներու մանկական խմբակներ, որոնց ժպիտը թարմ աննշանութիւն մը ունի եւ որոնց գեղեցիկ վարսահիւսքերը կը փայլին, արծաթէ ցցասեղներով զարդարուած։ Ու խիստ ազեղ մարդիկ ճիւղերու ծայրը անդադար կը պտտցնեն թռչուններու, չաստուածներու եւ միջատներու ձեւերով իրենց լապտերները։

Մեր առջին՝ տաճարը բոլորովին բաց ու լուսաղող է. քուրմերը անշարժ նստած են սակեզօծ սրբավայրին մէջ՝ ուր կը բնակին չաստուածութիւնները, պայիկներն ու խորհրդաւոր էակները։ Ամբոխը ծիծաղներու եւ աղօթքի միօրինակ մրմունջովը անոնց շուրջը կը փաթթուի, լիաբուռն նետելով իր նուէրները. մշտատեւ շռինդով մը կը թափի դրամաձեւ մետաղը քուրմերու վերապահուած շրջափակին մէջ, ուր սպիտակ փսիաթներն ամբողջովին կը ծածկուին, կ'աներեւութանան ամէն մեծութեամբ դրամներու դէզին տակ՝ որ կարծես կուտակուած է հոն արծաթի ու պղինձի ջրհեղեղէ մը յետոյ։

Գալով մեզի, այն տօնահանդէսին մէջ բոլորովին օտարական երեւոյթով մը կեցած ենք ու կը խնդանք՝ քանի՛ որ հարկ է խնդալ. մթին ու միամիտ խօսքեր կ'ըսենք անբնական կերպով սարքուած լեզուով մը՝ զոր այս գիշեր, չգիտեմ ի՛նչ բանէ շփոթած, ա՛լ չենք հասկնար իսկ։

Խիստ տաք կ'ընէ այս ցանցին ներքեւ, զոր թէպէտ կը շարժէ գիշերային զեփիւռ մը. սկահակներով տեսակ մը պաղ օշարակներ կը խմենք՝ որոնք հատուէտ եղեամի կը նմանին, կամ թէ ձիւնի մէջ թրմուած ծաղիկներու համն ունին։ Մեր մուսմէները լեցուն գաւաթներով բերել կու տան կորկոտախառն ու շաքարոտ լոբիա,— ճիշդ մարտ ամսուն ժողուած կարկուտով մը պատրաստուածի պէս...։

Կլա՜ւ... կլա՜ւ... կլա՜ւ... կը գոռան յամրաբար բիւրեղեայ փողերը, այնպիսի՛ հնչականութեամբ մը՝ որ զուարթ կը թուի, թէպէտ դժուարին եւ ջուրի մէջէն լսուող ձայնի մը պէս է։ Ամէն տեղ կը լսուին տեսակ մը փայտէ հնչակներ։ Տպաւորութիւնը կ'ունենանք, մե՛նք ալ վերանալու այս անիմանալի զուարթութեան անհուն թափովը, որուն մեզ անծանօթ եղող համեմատութեամբ մը, խորհրդաւոր բան մը կը խառնուի չեմ գիտեր ինչպիսի մանկական եւ միանգամայն անհեթեթ բան մը։ Տեսակ մը կրօնային սոսկում կը ծաւալի այն կուռքերէն զորս կը գուշակենք մեր ետին տաճարին մէջ, շփոթ կերպով լսուած այն աղօթքներէն, մանաւանդ ճերմակ աղուէսի այն գլուխներէն՝ որոնք ջնարակուած փայտէ են շինուած եւ զորս կը կրեն անցնող մարդիկ, ինչպէս նաեւ բոլոր այն սոսկալի ու տժգոյն դիմակներէն...։

Այս մեհեանին սեփականութիւնն եղող պարտէզներու մէջ հաստատուած են աներեւակայելի ձեռնածուներ, որոնց ճերմակ գիրերով սեւ դրօշները՝ հսկայական նիզակներու ծայրը կախուած՝ հովէն կը ծածանին [illegible] զարդերու պէս։ Խմբովին հոն կը դիմենք, երբ մեր մուսմէները իրենց բարեպաշտական սովորութիւնը կատարած եւ իրենց ընծաները նետած են։

Տօնավաճառին հիւղակներէն մէկուն մէջ մարդ մը կռնակի վրայ տարածուած է սեղանի մը վրայ։ Իր փորին վրայէն երեւան կու գան գրեթէ մարդու մեծութեամբ պուպրիկներ՝ սոսկալի դիմակներով. անոնք կը խօսին, շարժուձեւեր կ'ընեն,— յետոյ անսամէջ քուրջերու պէս կ'ամփոփին կ'իյնան, կրկին վեր կը ցցուին յանկարծական մղումէ մը, զսպանակէ մը շարժուածի պէս, հագուստ կը փոխեն, դիմակ կը փոխեն, անդադրում խայտանքով մը կը տարուբերուին։ Պահ մը, մինչեւ երեք չորս հատ կ'երեւին անոնցմէ. ատոնք պառկող մարդուն չորս անդամներն են, իր երկու սրունքներն ու թեւերը՝ որոնք դէպի վեր տնկուած ամէն մէկը զգեստ մը հագած, կեղծամ մը եւ դիմակ մը դրած են։ Միջադէպեր, սուրի հարուածներով կռիւներ տեղի կ'ունենան այդ ուրուականներուն միջեւ։

Կայ մանաւանդ պառաւի դէմքով յարաշարժ պուպրիկ մը՝ որ սարսափ կ'ազդէ. ամէն անգամ որ երեւան կու գայ իր մեռելատիպ ծիծաղկոտ դէմքովը՝ լամբարները վար կը քաշուին. նուագածութիւնը սրինգներու խիստ չարաշուք հեծեծանք մը կը դառնայ, ընկերացած փայտէ հնչակներու թկթկոցին, որ ընդհարուած ոսկորներու քամինելի ձայնը կը յիշեցնէ։

Անշուշտ խաղին մէջ շատ ազեղ դեր մը ունի այդ կինը. վտանգաւոր եւ սովալլուկ պառաւ սրիկայ մը ըլլալու է ան։ Իր ամէնէ՛ն աւելի սոսկում ազդող բանը՝ իր ստուերն է՝ որ միշտ որոշ յըստակութեամբ մը կ'երկարաձգուի [illegible] մը վրայ։ Անհասկանալի միջոցով մը, այս ստուերը, որ իրական շուքի մը պէս կը հետեւի իր բոլոր շարժումներուն, գայլի մը ստուերագիծն է։ Միջոց մը պառաւը կը դառնայ քովնտի, կը դարձնէ իր սրածայր քիթը իրեն սպասուած գաւաթ մը բռնելու համար. այն ատեն հրապարակին վրայ գայլին կողմնակի ստուերը կ'երկննայ, իր երկու ցից ականջներով, իր ցռուկով կախ շրթունքներով, ժանիքներով եւ դուրս ձգուած լեզուովը։ Նուագածութիւնը կը լսուի խուլ ձայնով մը ճռնչել, կը հեծեծէ, կը դողդղայ— յետոյ բուերու վայնասուն մը պէս մեռելական ճիչեր կ'արձակէ. պատճառն այն է որ հիմա պառաւը կ'ուտէ, եւ գայլին ստուերն ալ կը սկսի ուտել, կը շարժէ իր ծնօտները եւ կը կրծէ ուրիշ շուք մը... որ խիստ լաւ կ'որոշուի... փոքրիկ տղու մը բազուկը։

(Շարունակելի)

թիւնայ, Ռիշէի նոր հրատարակած (Dictionnaire de physiologie) եւ Լանկլուաի ընդարձակ բնախօսական մէկ գիրքին մէջ այնպէս բացատրուած եւ ճիշդ ալ է։

Բ. «Ծովու բաղնիքը մարդուս ողջ առողջարար ըլլալէ զատ վնասակար ալ է»։—

Ծովու լոգանքը ոչ թէ միայն տարիքոտ մարդոց, այլ եւ երիտասարդներու եւ մանուկներու համար ալ շատ ու շատ օգտակար է,

Նոր բժշկութիւնը կ'ըսէ թէ այն մարդերը որոնք կը փափաքին իրենց տղեկները օր առաջ ոտքի ելած տեսնել, պէտք է ծովու լոգանք ընել տան անոնց. եթէ եղանակը տաք է, աղի ջուրի գաղջ լոգանք ընել, եթէ եղանակը ցուրտ է։ Սակաւարիւնոտ, ջղարիւնոտ (chlorotique) աղջկաց, ոսկրաթեք մանուկներու համար միակ դարմանը ծովու լոգանքն է։ Արդէն շատ հեռուները երթալու պէտք չկայ։

Մեր վարժարանի Պոլիքլինիքին դիմաց շաբաթական հարիւրէ աւելի տղայ հիւանդներու վրայ այս ջրադարմանումը փորձուած է եւ ամենուն ալ քիչ թէ շատ օգնած ըլլալը դիտուած է։

Յարգելի ուսուցիչս Տոքթ. Դասթր պէյ, որ Ռիշէի նախկին աշակերտներէն է, իրեն դիմող տղոց գրեթէ ամենուն ալ աղի ջուրի կամ աւելի աղէկ կ'ըլլայ ըսել ծովի ջուրի լոգանք կը յանձնարարէ։

Արեւելքի 5305 թիւին մէջ այս կէտերուն վրայ բաւական ծանրացած ըլլալուս համար աւելի առաջ, ծանօթութիւններս ալ աւելորդ կը սեպեմ։

Կ. Տ. Ա.

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՄԱՆՋՈՒՐԻԱՅԷՆ

Վառօդներու խնդիրը.— Չինացիներուն ռազմամթերք վաճառելու անպատեհութիւնները.— Մա զօրավարին ընթացքը։

Բարիզ.— Մաթէնի թղթակիցը Թարպինէն ապրիլ 3 թուականով հետեւեալ նամակը ուղղած է իր լրագրին.— «Քանի մը բառով ձեզ հեռագրեցի առջի օրը Թարպինի մէջ ռուս-չինական պաշտօնեաներու ձերբակալութիւնը։ Այդ երկու անձերը, որոնց մէկը յիսուն տարեկան մեծ կալուածատէր մըն է, եւ միւսը լեհ մը, Չինացիներուն ռազմական վառօդ ծախած ըլլալնուն համար ամբաստանուած են։ Սակայն այդ գործին մէջ աւելի բան կայ, զոր հեռագրիս մէջ չկրցայ ըսել։ Ցայտնի եղած է որ ռուս ոստիկանութիւնը այդ երկու անձերուն հետ նախկին սպայ մըն ալ ձերբակալած է, որուն անունը գաղտնի կը մնայ։ Այդ նախկին սպան, աւելի առաջ պաշտօնանկ եղած էր՝ զեղծումներ գործած ըլլալուն համար։ Իբրեւ մեղսակից պիտի դատուի, վասն զի — քաղաքին մէջ տարածայնուած մանրամասնութիւնները կ'ամփոփեմ՝ որոնք ճշմարիտ ըլլալ կը թուին — միջնորդ կ'ըլլար գնողներու եւ վերջին վաճառողներու։ Հանրութեան մէջ շրջած զրոյցները կ'ըսեն թէ այդ վերջին վաճառողն ալ գործօն ծառայութեան մէջ գտնուող սպայ մըն էր որ ածուխ կը գնէր եւ կը յանձնէր, կամ պիտի յանձնէր եւ կամ յանձնելու սկսած էր Չինացիներուն։ Ժողովուրդին մէջ տարածայնուած զրոյցներուն նայելով, այդ սպան ամփոփ դատուեր է եւ ձերբակալուելէն քանի մը ժամ ետքը՝ այսինքն երէկ հրացանի բռնուեր է։ Ո՞ւր գործադրուած է մահու այդ պատիժը. անկարելի է գիտնալ. սակայն շատ լուրջ անձեր սայդ կը նկատեն իրողութիւնը։ Թէեւ տեղական թերթին մէջ հրատարակուած չէ, սակայն հաւանական կը նկատուի։ Այդ կէտը, սակայն, անթափանցելի գաղտնիքով մը ծածկուած է։ Ամբաստանեալները մատներ է Չինացի մը որ վերջին վաճառողներուն վստահութիւնը կը վայելէր, եւ որ ոստիկանութեան լրտես մըն էր։ Չինացին պէտք եղած ապացոյցները ձեռք անցուցածին պէս, խնդիրը հաղորդեց պաշտօնական տեղը։ Կ'ըսուի թէ ասոր փոխարէն բաւական մեծ վարձատրութիւն մը ստացած է, Ասկէ զատ՝ Չինացին այդ արարքը ըրած է Թարպինի Չինացիներուն խաղաղասէր ազգին հաշուոյն, որոնք շատ գոհ են ռուսական գրաւումէն եւ չեն ուզեր որ փոփոխութիւն մը կատարուի։ Ինչ որ ալ ըլլայ, վերոգրեալ երեք անձերը բանտարկուած են։ Չինացիներուն վառօդ վաճառելուն արգելքը հին է։ Ռուսերը այդ արգելքը դրած են, չուզելով որ նոյն տեղի բնիկները այդ կարգի միջոցներ ունենան իրենց ձեռքը։ Դաշտաքաղաքներու մէջ պէտք է նկատողութեան առնել ոստիկանութեան պետին կողմէ այսօր հրատարակուած հրամանագիրը, որ կ'ըսէ թէ չինացի սպասաւորները ժամանակէ մը ի վեր զէնք կը գողնան իրենց տէրերէն։ Հրամանագիրը կը յանձնարարէ բնակիչներուն որ իրենց զէնքերը բանալիի տակ պահեն։ Ասկէ չի հետեւիր որ անպատճառ Մանջուրիոյ Չինացիները շարժման մէջ եղած ըլլան. բայց սա կը հաստատուի թէ չինական խաղաղիկ տարրին մօտ կայ անկարգութեան տարր մը զոր հոգ չէ թէ Թունկուզ կամ Գօզզըր կ'անուանեն, Այդ Թունկուզները կամ Գօզզըրները գաղտնի կը պատրաստուին օգնելու Մա զօրավարին եւ անոր զինուորներուն, եթէ Մա զօրավարը սկսի պատերազմիլ Ռուսերուն դէմ։ Բոլոր խնդիրը սա հարցումին մէջ է.— «Մա զօրավարը պիտի գործէ՞ Ճափոններուն համար։» Վեց շաբաթ առաջ կասկածելի չէր։ Միութիւնը անտարակուսելի էր։ Բորթ-Արթուրի առջեւ Ճափոններուն անյաջողութիւնը կրցեր է պաղեցուցած է Չինացիներուն եռանդը։ Դառն հանելուկ. ամէնէն յարմար բանաձեւը այդ ատենուան կացութեան, վրդովիչ է ընդհանուր հրամանատարին համար, որ չի կրնար իր ետին թողուլ չինացի ըմբոստներու բանակ մը, կատարելապէս զինուած, իր սահմանագլուխին շատ մօտ։ Ինչպէս առջի օրը հեռագրած էի, անհրաժեշտ է որ Մա զօրավարին այդ խնդիրը դիւանագիտական ճամբով կարգադրուի, եւ Չին բացարձակապէս ետ կանչէ իր չէզոքութեան այդ վտանգաւոր պաշտպանը։ Հակառակ պարագային, Ռուսերուն հետ պատերազմ պիտի ծագի եւ, կամովին կամ ակամայ, չինացի զօրավարը պիտի պարտաւորուի փոխել՝ կանոնաւոր թշնամութիւնները չսկսած, զոր Քուրոբաթքին զօրավարը չուզեր փութացնել, այլ ընդհակառակը կ'ուզէ որ յետաձգուին։»

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսական փոխառութիւն մը.— Նիկոլա կայսրը պատերազմի դաշտին վրայ.— Սքրիտլով ծովակալը.— Զանազան լուրեր։

Լոնտոն, 26 ապրիլ.— Թայմզ այսօրուան թիւին մէջ կը հրատարակէ Բարիզի իր թղթակցին մէկ հեռագիրը որ առանց երաշխաւորելու ստուգութիւնը, կը ծանուցանէ թէ վստահելի աղբիւրէ առնուած լուրի մը նայելով, գրեթէ աւարտած են նոր փոխառութեան մը համար ռուս կառավարութեան եւ բարիզեան սեղանաւորական սէնտիքայի միջեւ կատարուած բանակցութիւնները։ Այդ փոխառութեան գումարը ութը հարիւր միլիոն Ֆր. պիտի ըլլայ։ Կ'ըսուի թէ այն սէնտիքան, որուն հետ ռուս կառավարութիւնը, պայմանագրութիւն մը կնքելու վրայ է, կը բաղկանայ ռուսեւչինական Պանքային եւ Հօթինկէրի խումբէն։ Փոխառութիւնը հրապարակ պիտի հանուի գանձային տոմսերով՝ հարիւրին 98 գինով եւ հինգ տոկոսով։ Սէնտիքան չորս հարիւր միլիոն Ֆր. կ'երաշխաւորէ։ Հաւանօրէն հանրութիւնը պիտի ընէ այդ փոխառութիւնը։

Բեդերսպուրկ.— Նիւ-Եորք Հէրըլտի թղթակիցը ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Ռուսիոյ կայսրը պատերազմի դաշտը պիտի երթայ օգոստոսին։ Այդ ուղեւորութեան ճիշդ թուականին որոշումը կախում ունի ընդհանուր բաղխումի դէպքէ մը որ նոյն թուականին տեղի ունենայ, եւ որուն վրայ այս միջոցիս շատ կը խօսուի արքունական շրջանակներուն մէջ։

— Սքրիտլով ծովակալը կայսեր ներկայացաւ։ Ունկնդրութիւնը շատ երկար տեւեց։ Թէեւ արդիւնքին վրայ տեղեկութիւն մը չկայ, սակայն սա յայտնի է որ ծովակալը խոստացեր է ընել ինչ որ կարելի է մարդու մը համար, բայց միւս կողմէ յայտարարեր է թէ իրեն առաջարկուած գործը անիրականալի է։

— Բոլոր տէրութիւնները պատասխանեցին ռուս կառավարութեան զեկոյցին անթել հեռագրի խնդրին համար։ Ամէնքն ալ միայն յայտարարեցին թէ ընդունած են այդ զեկոյցը։ Մ. Նահանգները միայն վերապահութիւն կ'ընեն, յաւելով որ իրենց մասին խնդիրը դեռ բաց կը մնայ։

— Քուրոբաթքին զօրավարին հեռագիրները Բեդերսպուրկի բարձր շրջանակներուն մէջ մեծ գոհունակութիւն կը պատճառեն, վասն զի զօրավարը կատարեալ վստահութեամբ կը խօսի։

— Ամառս վերջերը Ռուսիոյ արքունիքը Զարսքոյէ Սէլօ պիտի փոխադրուի։

—Կայս. Ուքազ մը կը ծանուցանէ Օրէնպուրկի, Օֆայի եւ Սամարայի նահանգներու բնակիչներուն՝ ձիեր տալ նոյն տեղերու խաղաղիկ զօրախումբերու, որոնք շարժման վիճակի մէջ պիտի դրուին։

—Երէկուան հաղորդագրութեան, որ Ռուսիոյ զինուորական մատակարարութեան մէկ յատակագիծը թշնամիին ծախած ըլլալուն համար ամբաստանուած է, եւ որուն նկատմամբ ըսուեցաւ թէ մահուան դատապարտուած եւ պատիժն ալ գործադրուած է, հիմա կը գտնուի Բեդերսպուրկի զինուորական բանտը։ Այդ սպային համար հիմա դատական քննութիւն կը կատարուի. սակայն մատնութեան այդ գործը թշնամութեանց սկսելէ առաջ տեղի ունեցած է, որով կարելի է որ միայն տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուի, եւ ոչ թէ մահուան, որով կը պատժուին պատերազմի ատեն գործուած ոճիրներու հեղինակները։

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՈՔ

Ռուս նաւաբաժինը.— Ճափոնական նաւեր ընկղմած.— Պաշտօնական հաստատութիւն։

Թոքիօ, 25 ապրիլ.— Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւաբաժինը, որ երկար ատենէ ի վեր անգործ կը մնար, այս առտու յանկարծ երեւցաւ Կէնզանի բացերը եւ ընկղմեց ճափոնական Կոնօ-Մարու շոգենաւը՝ վեց հարիւր թոնոնոց։

—Ռուսական երեք մարտանաւեր եւ երկու թորփիլանաւեր, այսօր, մտան Կէնզանի նաւահանգիստը։ Ճափոնցի ծերերը, կիները եւ տղաք փախան։ Թորփիլանաւերը ետ դարձան, մինչդեռ մարտանաւերը նաւահանգիստը մնացին։ Կէսօրէն ետքը թորփիլանաւերը ընկղմեցին ճափոնական առեւտրական փոքր շոգենաւ մը՝ Կոնօ-Մարու՝ 71 թոնոնոց։

Լոնտոն.— Այս իրիկուն ճափոնական դեսպանատունը սա զեկոյցը հրատարակեց.— «Կէնզանի ճափոնական հիւպատոսը կը ծանուցանէ թէ ռուսական երկու թորփիլանաւեր ապրիլ 25ին նոյն նաւահանգիստը մտեր եւ ընկղմեր են ճափոնական Կոնօ-Մարու շոգենաւը, 600 թոնոնոց, 1884ին շինուած։ Ռուսական նաւերը իսկոյն հեռացեր են։»

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

«Բեդրոբավլովսք»ի աղէտը.— Ճափոններուն յարձակումը.— Անգլիացի օրագրողի մը ձերբակալութիւնը.— Ճափոններու ռմբակոծութիւնը.— Նաւարկութիւններ.— Հերքում մը։

Բարիզ, 26 ապրիլ.— Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստին մուտքը բոլորովին ազատ է, թէեւ ճափոնական ինը շոգենաւեր ընկղմած ըլլան հոն։

Բեդրոբավլովսքի կորուստը ամէնուն կողմէ եղերական դէպք մը կը նկատուի որ բնաւ ազդեցութիւն մը պիտի չունենայ զինուորական գործողութեանց ընթացքին վրայ. նաեւ պիտի չնուազեցնէ այն հնարաւորութիւնը զոր Ռուսիա ունի՝ փայլուն յաղթանակ մը տանելու համար։

— Դիտուած է որ Ճափոններու յարձակումները միշտ երկու շաբաթը մէկ անգամ տեղի կ'ունենան։ Ամէնէն առաջ Չինացիները կը ծանուցանեն որոնք անհրաժեշտ տեղեկութիւնները կը տանին Ճափոններէն։ Միանգամայն շոգենաւեր կը տեսնուին, որոնք անգլիական լրագիրներու թղթակիցներ կը տանին։

— Անգլիական այն շոգենաւը որուն մէջ բրիտանական լրագրի մը թղթակիցը կար, եւ որ վերջերս Բորթ-Արթուրի մէջ վար դրուած էր, ազատ արձակուեցաւ, պայմանով որ այլ եւս չմօտենայ նոյն թերակղզիին եզերքներուն։

— Ճափոնները իւրաքանչիւր նոր ռմբակոծումի նաւաց ճշտութեամբ նշան կ'առնեն։ Ռուսական թնդանօթներու ռումբերուն երթալիք տեղէն անդին կը կենան, որոնց հետ բնաւ ճակատամարտ չեն կատարեր։ Ապրիլ 15ին կատարուած ռմբակոծումին ատեն Ճափոններու նոր նաւերէն մէկը՝ Նիսին կամ Քազուկա շատ վնասուեցաւ։ Անոնց յածանաւերէն մէկն ալ ընկղմեցաւ։ Ճափոնները յամառ լռութիւն մը կը պահեն իրենց կորուստներուն համար։ Ամէնէն վերջին լուրերուն նայելով, իրենց վերջին ջանքերը կ'ընեն պատերազմը շարունակելու համար։ Դրամական պահեստի գումարները գրեթէ սպառած են, մինչդեռ Ռուսերը տակաւին յարձակողական չեն սկսած։

— Բորթ-Արթուրի եւ Տալնիի միջեւ եղող ծովին վրայ բազմաթիւ ականներ կան, որոնք հպումի մը հետեւանքով իսկոյն կը պայթին։ Ճափոնական այն շոգենաւերը որոնք դէպի ծովին եւ Բէ-Զի-Լիի եզերքներուն միջեւ կը բանին, այդ ականներուն համար Չէմուլբոյէն անդին չեն անցնիր։ Ճափոնական Ասամա յածանաւը կ'ըսուի թէ անոնցմէ մէկ քանին պայթեցուց՝ Տալիէնվանի ծովածոցէն քառասուն մղոն հեռու։ Փոթորիկները եւ հոսանքները տեղերնուն խախտած են այդ ականներուն մեծ մասը. մէկ քանին գտնուած ու խորտակուած են, սակայն երկիւղ կայ թէ շատերը դեռ ծովին երեսը կը տատանին եւ դէպ ի հարաւ քշուած են հոսանքներէն։ Նաւարկութիւնը վտանգաւոր է, նոյն իսկ ցորեկները, վասն զի ականներուն մէկ մասը ջուրէն քիչ մը վար կը գտնուին։ Տակաւին գործնական միջոց մը գտնուած չէ ծովէն վերցնելու նաւարկութեան այդ վտանգը։

— Բոլորովին սխալ է այն լուրը թէ քսան հազար Ճափոններ Տալնիի մօտ ցամաք ելած ըլլան։ Բորթ-Արթուրի շուրջը կացութիւնը անփոփոխ է։

ԿՈՐԷԱ

Ճափոններուն գործունէութիւնը.— Ճափոնական պահեստ մը.— Եալուի անցքը.— Քուրոբաթքին զօրավարին հեռագիրը.— Քորէացիներուն զգացումները։

Բարիզ, 26 ապրիլ.— Ճափոնները կ'աշխատին գործնականապէս ցոյց տալ իրենց կողմէ Քորէայի մատուցուած ծառայութիւնները եւ տնտեսական տեսակէտով իրենց գործունէութիւնը։ Ան-Ճուի մէջ պանքայի ճիւղ մը հաստատեցին դիւրացնելու համար դրամական պէտքերուն հայթայթումը եւ ոսկի ու արծաթ դրամներու գործածութիւնները։ Քորէայի մէջ պանքա չկար, վասն զի, կ'ըսեն Ճափոնները, վստահութիւն չէր յայտներ Քորէացիներէ կազմուած վարչութեան մը։ Հիմա Օզաքայէն դրամատէրներ մտադիր են, ճափոնական եւ քորէական դրամագլուխներով, պանքա մը հաստատել որ Քորէայի մէջ նոյն վիճակը պիտի ունենայ, ինչ որ է ռուսեւչինական պանքան Չինու մէջ։ Այդ պանքան դրամ պիտի հայթայթէ ճարտարագործական ձեռնարկներու։ Ուրիշ պանքա մը հիմնեց Պ. Հակամորի, որ երկրագործական ձեռնարկներու համար մասնագէտ մըն է եւ շահեկան առաջարկութիւններ ըրած է՝ մշակելու Քորէայի բոլոր խոպան հողերը։ Ճափոնցի պաշտօնատար մը Ան-Ճու պիտի երթայ՝ սերմեր բաշխելու գիւղացիներուն, անոնց տեղ զորս Ռուսերը իրենց հետ տարին քաշուելու պահուն։ Այդ կերպով կարելի պիտի ըլլայ այս տարի հունձք ունենալ Ճափոնի բանակին պարէնաւորման համար։ Քորէայի վարչութիւնը, որ հիմա Ճափոններուն ձեռքն է, առեւտրական վիճակագրութիւն մը կը հրատարակէ՝ ցոյց տալով թէ մարտին ասպարէզ եռամսեայ ներածումները աւելցած են՝ բաղդատմամբ վերջին տարուան՝ այսինքն 1902ին։ Այդ արդիւնքը շատ գոհացուցիչ է։ Քորէացիներուն ապրանք գնելու կարողութիւնը կախում ունի՝ բրինձի արտածութենէն առաջ եկած գումարներէն։ Արդ, այս տարի բրինձի արտածութիւնները անշուշտ են։ Ուրեմն ո՛չ պատերազմը եւ ո՛չ ալ գիւղերու մէջ տիրող մտահոգութիւնը վնասած են ընդհանուր բարգաւաճումին։

Բեդերսպուրկ.— Քուրոբաթքին զօրավարը Մուքտէնէն հետեւեալը կը հեռագրէ ապրիլ 25 թուականով.— «Զասուլիչ զօրավարը ապրիլ 24 թուականով կը տեղեկագրէ թէ վերջերս Վի-Ճուի եւ Սա-Բա գիւղին մօտ տեսնուեր են ճափոնական ամբոխէն զինուորներ, որոնք նաւակամուրջներ եւ իրեղէններ կը փոխադրէին եւ նաւակներ կը հաւաքէին կամուրջներու շինութեան համար։ Ապրիլ 23ին Սիաօբուզիքէն դէպ ի վար, 15 վերսթ հեռաւորութեամբ, ճափոնական հետեւակներու երկու գումարտակներ եւ քանի մը հեծելազօրքեր Եալուէն անցան։ Զասուլիչ զօրավարը միջոցներ ձեռք առաւ, զօրացնելու համար յառաջապահ կայանները, որոնք տկար էին բաղդատմամբ թշնամի զինուորներուն թիւին, որոնք տեսնուած են Սիաօբուզիքի դիմացը եւ Բիէգ-Թունկի մօտերը։ Ապրիլ 24ին դիտուեցաւ նաեւ թէ պատրաստութիւններ կ'ըլլան գետը անցնելու։ Սիաօբուզիքէն դէպ ի վեր, քսան վերսթ հեռաւորութեամբ, Եալուի հարաւային կողմը, կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։

Թոքիօ.— Հիւսիսային Քորէայի բնակիչները, Ճափոններուն նկատմամբ կեղծ բարեկամութիւն մը ցոյց տալով հանդերձ, գաղտնի յարաբերութիւններ կը տածեն Ռուսերուն հետ։ Երկու նախկին սպաներ աստիճանազուրկ եղան կաշառակերութեան համար։ Քորէայի հարաւային կողմը, Զըլ-Լա-Տօ նահանգին մէջ անկարգութիւնները վրդովիչ հանգամանք մը կը ստանան։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՆԱՀԱՆՋԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 ապրիլ.— Շանկայէն կը հեռագրեն Ռէօթէրի թէ Ռուսերը, երկու օրուան ճակատամարտէ մը ետքը, ստիպուեր են նահանջել Եալուի եզերքը։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 29 ապրիլ.— Բեդերսպուրկէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով, Քուրոբաթքին զօրավարը Ճափոններուն կողմէ յարձակումի մը կը սպասէ Նիու-Զուանկի մէջ՝ Լիաօ գետին բերանը։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Քորէայէն կը հեռագրեն թէ Ռուսերը գրաւեր են Բէգ-Ջինը, Սիամ-Ջինէն դէպ ի առաջ։ Հինգ հազար ռուս զինուորներ պիտի սպառնան Ճափոններու նահանջի գիծին, եւ ուրիշ զօրախումբ մըն ալ Եալուի գետաբերանէն անցնելով Քորէայի վրայ պիտի յարձակի։

— Նէվա գետին սառոյցները հալած ըլլալով մինչեւ Բեդերսպուրկ հաղորդակցութիւնները սկսած են, որով նաւագործարաններուն մէջ աշխատութիւնները փութով առաջ կը տարուին։ Հրաման տրուած է սպառազինել Ալեքսանդր Գ. զրահաւորը։

— Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ Քուրոբաթքին զօրավարը Լիաօ-Եանկ փոխադրեր է իր բանակատեղը։ Զօրավարին հրամանին տակ հիմա երեք հարիւր հազար զինուորներ կան, որոնց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ԲԱՐԻԶ.— Ծայրագոյն Արեւելքէն հասած լուրերու նայելով, մեծ ճակատամարտ մը մօտալուտ է Եալուի վրայ։

ԹՈՔԻՕ.— Երրորդ զօրաբանակը կատարելապէս պատրաստ է։ Եթէ պէտք ըլլայ՝ երրորդ զօրաբանակ մըն ալ շարժման մէջ պիտի դրուի։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Պաշտօնապէս կը հաստատեն թէ Ճափոնցիները անցած են Եալու գետը։

—Ռուսական զօրքերը կը պատրաստուին Կէնզանի վրայ յարձակիլ։ Ռուսական զօրագունդ մը քաղաքէն 30 քիլոմեթր անդին հասած է։ Ռուսական զօրքերուն ուժ պիտի տայ Վլատիվոսթոքի նաւաբաժինը որ դեռ Կէնզանի կը գտնուի։ Ճափոնցիները կը փութացնեն Կէնզանի ամրութիւնները։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՀԵՐՔՈՒՄԸ

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ արտաքին գործոց նախարար Լամզտորֆի կոմսին մէկ շրջաբերականը օտար երկիրներու ռուսական դեսպաններուն ուղղուած, որուն մէջ արտօնութիւն կը տրուի անոնց՝ վճռականապէս հերքելու այն լուրը թէ Ռուսիա բարեկամական միջնորդութեան առաջարկ մը ընդունած է օտար կառավարութեան մը կողմէ։ Շրջաբերականը կը յարէ թէ Ճափոնի խարդախ յարձակումէն ետքը, որ Ռուսիան հարկադրեց զէնքի դիմելու, ոչ եւս միջնորդութիւն կարելի չէ, եւ չի կրնար յաջողութիւն ունենալ։ Ռուսիա պիտի չթոյլատրէ նաեւ որ օտար տէրութիւններ խառնուին Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ պատերազմէն ետքը ուղղակի կատարուելիք բանակցութեանց, հաշտութեան պայմանները որոշելու մասին։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.— Տէյլի Նիւզ կ'ըսէ թէ ինք միշտ հակառակած է անգլօ-ճափոնական դաշնակցութեան, եւ այսօր ալ կը կարծէ թէ Անգլիոյ համար աւելի նախընտրելի է սիրալիր համաձայնութիւն մը հաստատել Ռուսիոյ հետ քան դաշնակցիլ իր թշնամիներուն հետ։

Պ. ԼՈՒՊԷԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՆԱՊՈԼԻ.— Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը եւ Պ. Լուպէ ներկայ գտնուեցան Նաբոլիի ծովածոցին մէջ գտնուող ֆրանսական եւ իտալական նաւատորմերու նաւային հանդէսին։ Յետոյ Պ. Լուպէ ամբոխին խանդավառ ցոյցերուն մէջ դէպի Ֆրանսա ճամբայ ելաւ Մարսէյլեզ նաւով, ուղեկցութեամբ ֆրանսական տորմիղին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը.— Ընդունելութիւններ.— Պտոյտ Հռոմի մէջ.— Հացկերոյթ պալատան մէջ.— Պ. Լուպէի եւ թագաւորին բաժակաճառերը.— Թատերական ներկայացում.— Հացկերոյթ.— Զօրահանդէս.— Իտալական եւ ֆրանսական մամուլը.— Ֆրանսական նաւաբաժինը Նաբոլիի մէջ.

Հռոմ, 26 ապրիլ.— Ֆրանսական դեսպանատունը տուած այցելութենէն յետոյ, նախագահ Պ. Լուպէ ընդունեց Սէն-Մարէնի փոքր հանրապետութեան կողմէ պատուիրակութիւն մը, որուն պետը իշխան Սթրոծծի կարճ բանախօսութիւն մը արտասանեց։ Պ. Լուպէ պատասխանեց, իր զգածուած ըլլալը յայտնելով պատուիրակութեան կողմէ յայտնուած համակրութեան համար։ Պ. Լուպէ յետոյ խօսակցեցաւ Սթրոծծի իշխանին եւ Հանրապետութեան միւս ներկայացուցիչներուն հետ։

—Եթէ երբեք Պ. Լուպէ չտեսաւ Պապը, գէթ, երէկ կէս օրէն յետոյ, մօտէն դիտեց Սուրբ Պետրոսը, թագաւորին առաջնորդութեամբ։ Պիոս Ժ. Պապը պիտի կրնար՝ Վատիկանի մէջ պատուհանէն, տեսնել Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը եւ Իտալիոյ թագաւորը, որոնք Ս. Պետրոսի հրապարակէն՝ անցնելէն, դիտելով Վատիկանի աչքառու պատերը եւ շէնքերը։ Ֆրանսական դեսպանատունէն դարձին, հիանալի օդ մը կար։ Վիքթոր-Էմմանուէլ թագաւորը առաջարկեց Պ. Լուպէի ծպտեալ պտոյտ մը կատարելու Հռոմի մէջ։ Քիչ յետոյ, բաց կառքի մէջ բազմեցան, պալատէն ելան, երկու ծառաներու ընկերակցութեամբ։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը կը վարէր կառքը։ Ոեւէ ուղեգիծ չէր որոշուած, կառքը ուղղուեցաւ դէպի Վիլլա Պորկէզի պարտէզը, անցնելով զանազան նշանաւոր շէնքերու առջեւէն, Կարիպալտիի արձանին առջեւէն անցած ատեն, Պ. Լուպէ հիացում յայտնեց։ Թագաւորը առաջնորդեց նախագահը դպրատանին կանաչագեղ նրբուղիներուն մէջ։ Այս պտոյտը կատարելէ յետոյ, նախագահն ու թագաւորը պալատ դարձան, ուր հացկերոյթ տրուեցաւ ի պատիւ Պ. Լուպէի։ Սեղանին վրայ, թագաւորը հետեւեալ բաժակաճառը արտասանեց իտալերէն լեզուով.

«Ամբողջ Իտալիոյ սիրտը իմինիս հետ կը տրոփէ, յանձին ձեր ողջունելով մեր համակիր հիւրը, ֆրանսական փառաւոր ազգին։ Մեր կառավարութիւնները դիւրաւ համաձայնեցան, գործակցելով խաղաղութեան պահպանման, այդ գերագոյն բարիքը՝ զոր ալ աւելի ամրապնդելու կը միտին տէրութիւնները, ստորագրելով իրաւարարական դաշնագիրը ու աշխատաւորութեան դաշնագիրը, երաշխաւորած են քաղաքական խաղաղութիւնը եւ ամրապնդած ընկերական անդորրութիւնը։ Իտալիա եւ Ֆրանսա, երկուքն ալ սերած լատին հին ցեղէն, դարերու ընթացքին մէջ, անջնջելի ցեղակցութեան աւանդութիւնները պիտի ստանան, եւ այսօր, նորէն կը հաստատեն իրենց բարեկամութիւնը այս յաւիտենական Հռոմի մէջ, որմէ այնքան ներշնչումներ քաղած է երկու ժողովուրդներու ազգային հանճարը։ Պարոն նախագահ, ձեր ձեռքը սեղմելով, փառայեղ յիշատակները կուզեմ լեցնել իմ հոգիս՝ ամենասիրելի յուզումներով. այս մտածումներով եւ զգացումներով է որ բաժակ կը պարպեմ Ֆրանսայի եւ իր արժանի ու ազնիւ պետին բարօրութեան»։

Թագաւորին բաժակաճառէն յետոյ, զոր հրաւիրեալները մտիկ ըրին յոտնկայս, նուագախումբը նուագեց Մարսէյլէզը։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին պատասխանելով, Պ. Լուպէ ըսաւ.

«Դժուարաւ կրնամ բացատրել այն յուզումը եւ երախտագիտութիւնը զոր պատճառեց Ձեր Վեհափառութեան այնքան սիրալիր եւ ազնիւ լեզուն, եւ ինծի եղած փառաւոր եւ անմոռանալի ընդունելութիւնը, ուր ամբողջ Իտալիա միացաւ իր օգոստափառ վեհապետներուն, պատիւ ընծայելու համար Ֆրանսայի։ Ձեր խօսքերը, Վեհափառ Տէր, վաղը, խորապէս արձագանգ պիտի գտնեն ֆրանսական սիրտերուն մէջ։ Անտարակոյս, Ֆրանսա եւ Իտալիա այդ օրերուն չեն սպասած, զիրենք իրարու կապող ցեղակցութիւնները հռչակելու, եւ որոնք, բարեբաղդաբար կ'ուզեն որ միշտ բարեկամ ըլլան իրարու։ Ինչպէս Ձեր Վեհափառութեան, ինծի ալ մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ այդ բարեկամութեան ամրապնդումը փառայեղ Հռոմի մէջ, զոր Ֆրանսացիները եւ Իտալացիները կը մեծարեն իբր հասարակաց եւ նուիրական մայր մը իրենց հանճարին ու վսեմ գործերուն համար։ Մեր կառավարութիւնները ըմբռնած են թէ որչափ կարեւոր էր երկու երկիրներու շահերը հաշտեցնել իրարու միջեւ համակրութեան հետ. այդ բարեբաստիկ գործակցութեան արդիւնքն են վերջերս կնքուած իրաւարարական եւ աշխատաւորութեան դաշնագիրները։ Ատոնց մէջ, հաճոյքով կը տեսնեմ քաղաքական խաղաղութեան մը հաւաստիքը եւ ընկերական յառաջդիմութեան բեղուն գործիք մը։ Վեհափառ Տէր, հաւաքական մեծ յիշատակներով լեցուած սիրտով մըն է որ բաժակս կը պարպեմ Իտալիոյ մեծութեան եւ բարգաւաճման, եւ անոր ազնիւ վեհապետներուն երջանկութեան։»

Այս բաժակաճառէն յետոյ նուագախումբը նուագեց իտալական ազգային երգը։

—Իրիկուան, թատերական շքեղ ներկայացում մը տրուեցաւ ի պատիւ Պ. Լուպէի, Արճենթինա թատրոնին մէջ, որ շքեղապէս յարդարուած էր ծաղիկներով եւ ծանրագին գորգերով։ Պ. Լուպէ բազմած էր թագաւորին եւ թագուհիին միջեւ։ Ներկայացուեցաւ Ֆաուսթի երկրորդ արարուածը. նաեւ վեց տեսիլով պարերգ մը։ Ներկայացումը աւարտեցաւ աբոթէօզով մը, իբր նիւթ ունենալով Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ բարեկամութիւնը։

—Առեւտրական Սենեակը երէկ, հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ ֆրանսական առեւտրական Սենեակներու ներկայացուցիչներուն։ Երկրագործական նախարար Պ. Ռավա խօսք առաւ եւ երկու երկիրները իրարու միացնող կապերը ի վեր հանեց։ Բանախօսը վերջացուց իր ճառը, բաժակ պարպելով Պ. Լուպէի, թագաւորին, թագուհիին եւ Ֆրանսայի համար, ուրիշ բաժակաճառեր ալ արտասանուեցան հրաւիրեալներուն կողմէ։

— Այս առտու, Արմի հրապարակին վրայ, հինգերորդ զօրաբանակը, 18,000 հոգիէ բաղկացած, զօրահանդէս կատարեց. երկինքը թեթեւօրէն ամպամած էր։ Նախագահը թագուհիին հետ բաց կառքի մը մէջ հանդիսատես եղաւ. թագաւորը ձի հեծած կառքին մօտ կը գտնուէր։ Զօրավարի մեծ համազգեստ հագած էր եւ Պատւոյ Լէգէոնի մեծ ժապաւէնը կը կրէր։ Զօրահանդէսը աւարտեցաւ ժամը տասնմէկին։ Ինչպէս հանդէսին սկզբնաւորութեան, նոյնպէս վերջացած ատեն իտալական եւ ֆրանսական ազգային երգերը նուագուեցան։ Թագուհին եւ Պ. Լուպէ պալատ դարձան։ Քիչ յետոյ թագաւորն ալ վերադարձաւ, դարձեալ ձի հեծած։ Կէս օրին ընտանեկան ճաշ տրուեցաւ պալատին մէջ, ի պատիւ Պ. Լուպէի։

—Ֆրանսացի օրագրողներու ի պատիւ իտալական մամուլին ընկերակցութեան կողմէ տրուած հացկերոյթին մէջ ջերմագին բաժակաճառեր արտասանուեցան, ի վեր հանող ֆրանքօ-իտալական բարեկամութիւնը։

—Ֆրանսական նաւաբաժինը, այսօր ժամը տասը քառորդ անցած հոս հասաւ։ Իտալական նուագախումբերը կ'ածէին Մարսէյլէզը, մինչ թնդանօթները կը գոռային։ Քիչ յետոյ մարտանաւերու հրամանատարները այցելութիւններ փոխանակեցին։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ Վեհ. Սուլթանը նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Աւստրիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը, Անտրաշի կոմսը, կոմսուհին ու երկու աղջիկները, Պուլկարիոյ գործակատարութեան քարտուղարը եւ թարգմանը, Անգլիոյ հիւպատոսարանին պաշտօնեաներէն մէկը քանի մը հիւրերով, Անգլիոյ դեսպանատան պահակախումբին հրամանատարը եւ մէկ քանի սպաներ եւ դեսպանատուներէն յանձնարարուած իննսունի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք արարողապետ Իպրահիմ պէյի եւ օժանդակ Լէմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Վեզիրութեան աստիճան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին փեսաներէն Մէհմէտ պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՅՑՈՒՄ.— «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած ունկնդրութեամբ, Աւստրիա-Հունգարիոյ դեսպան Պ. ֆոն Քալիչէ պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Հոլանտայի նոր դեսպան մը Պիլլանտ կոմսը, իր յանձնարարագիրները մատուցանելու համար, հետեւորդներուն հետ եւ հանդիսական արարողութեամբ Կայս. Պալատ երթալով, պատիւ ունեցաւ պաշտօնապէս ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին»։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Ինչպէս կ'երեւայ Պոլսոյ մէկ Զեկոյցէն, Հոլանտայի նոր դեսպանը Պիլլանտ կոմսը, երէկ ժամ 6ուկէսին, Թէրիֆէի արարողապետ օգնական Ապտուլլահ պէյի առաջնորդութեամբ եւ պալատական կառքերով Կայս. Պալատ գնաց, ուր ընդունեցաւ արարողապետ Իպրահիմ պէյի կողմէ։ Դեսպանը, պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը, պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու եւ մատոյց իր յանձնարարագիրները։ Կայս. ունկնդրութեան ներկայ էր նաեւ արտաքին գործոց նախարար Թեվֆիք փաշա։ Դեսպանը կարճ բանախօսութեամբ մը յիշեց Թիւրքիոյ եւ Հոլանտայի միջեւ եղող բարեկամական վաղեմի յարաբերութիւնները, յուսալով որ պիտի աշխատի աւելի ամրապնդելու այդ յարաբերութիւնները։ Դեսպանը արժանացաւ կայս. մեծարանքներու եւ յետոյ հրաւիրուեցաւ ճաշկերոյթի մը։ Ապա պալատական կառքերով Բերլինի դեսպանատունը վերադարձաւ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Վեհ. Սուլթանը հնազդիր մը ուղղելով Մ. Նահանգաց նախագահ Գ. Ռուզվէլթի, գոհունակութիւն յայտնեց այն կատարելագործութեան համար որով շինուած է Մէճիտիէ յածանաւը։ Գ. Ռուզվէլթ ալ պատասխանելով շնորհակալութիւն եւ իր բարեկամական զգացմանց հաւաստիքը յայտնեց։

— Համիտիէ յածանաւերին եւ Էրթողրուլ կայս. շոգենաւին սպաները ու նաւաստիները Իզմիր շոգենաւով Միտիլլի պիտի ղրկուին։ Սպաները ընտրուած են նաւային բարձրագոյն վարժարանին շրջանաւարտներէն։ Մէսուտիէ, Համիտիէ Մէճիտիէ եւ Էրթողրուլի ամբողջ նաւաստիները հազար հարիւր եօթանասուն հոգի պիտի ըլլան։

— Համիտիէ յածանաւը եւ Էրթողրուլ կայս. շոգենաւը յառաջիկայ շաբաթու Անգլիոյէն ճամբայ կ'ելլեն դէպի Միտիլլի։

— Էրթողրուլ ունի 61 մէթր երկայնութիւն եւ 8½ լայնութիւն։ Նաեւ 900 թոնօ տարողութիւն։ Անիւը ետեւէն է՝ կրկին պտուտակով։ Ութ թնդանօթ ունի։

— Օսմ. նաւատորմին համար Անգլիոյէն տասներկու քրոնմէթր ժամացոյցեր պիտի գնուին՝ Կրինուիչի դիտարանին կողմէ վկայեալ։ Ասոնց վեցը շաբաթը մէկ անգամ պիտի լարուին եւ վեցն ալ ամէն օր։ Գնման յանձնարարութիւնը կատարուած է։

— Կայս. իրատէ մը հրամայեց երեք թորփիլանաւեր շինել Թէրսանէի մէջ։ Ծովային նախարարութիւնը ասոնց յատակագծերը կը պատրաստէ։

— Անատոլու նաւաշինարանին մէջ շինուող երկու թորփիլանաւերը մօտերս ծով պիտի իջեցուին։

ՎԵՐԱԴԱՐՁ.— Քըրքքիլիսէի կողմերէն եօթը Պուլկարներ որոնք Արեւելեան Ռումելի փախած էին, զղջալով իրենց տեղերը վերադարձեր են։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ միացման գործողութիւնները աւարտած ըլլալով, կայս. կառավարութիւնը այդ մասին յուշագիր մըն ալ պատրաստեց եւ ղրկեց օտար երկիրներ գտնուող օսմ. դեսպաններուն՝ նոյն երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներուն պաշտօնապէս հաղորդելու համար։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Դատական նախարարութեան մէջ կազմուած այն յանձնաժողովը որ պաշտօն ունէր քննել ապահովագրական ընկերութեանց մասին պետական խորհուրդին կողմէ պատրաստուած կանոնագիրը, իր քննութիւնները աւարտեց եւ 26 յօդուածէ բաղկացեալ կանոնագրութեան ծրագիր մը խմբագրելով մատուց Մեծ-Եպարքութեան։ Յանձնաժողովը որոշած է որ ապահովագրական գործերու պայմանագրութիւնները պաշտօնապէս ճանչցուին եւ անտեղի դուրս գործողութիւններ չկատարուելու համար, ապահովագիրը կալուածին բուն իսկ արժէքէն աւելի չըլլայ։ Նաեւ այդ մասին միշտ հսկողութիւն կատարուելով, կալուածին տալիքին համար սահմանուած արժէքը, եթէ բռնկման խարիսխ նկատուի։ Դիմումը հրդեհ առաջ բերելու պարագային համար ալ կարգ մը միջոցներ առաջարկուած են։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը միջոցներ ձեռք առաւ սահմանագլուխներու վրայ մաքսանենգութիւնները բոլորովին արգիլելու համար։

ՇԵՐԱՄՆԵՐԸ.— Պատրաստուած վիճակագրութենէ մը կ'երեւայ թէ 1319 տարուան մէջ Պրուսայի նահանգը 13,842,940 ունկի չերամի հունտ արտադրած է, Իզմիտի գաւառը՝ 2,700,000 եւ Էտիրնէի եւ Սէլանիկի նահանգներն ալ 7,240,970՝ գումար 23,783,910։ Այդ գումարին վրայ աւելցնելու է նաեւ Անատոլույ արտադրած 2,117,000 եւ Խարբերդի՝ 529,550 ունկին, որով ընդհանուր գումարը կ'ըլլայ 26,430,460։

ԴԻՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ.— Ֆրանսայի դեսպան Գ. Կոնսթան, անցեալ օր, այցելութիւն տուաւ Գերմանիոյ դեսպանին։

—Անգլիոյ դեսպանը, անցեալ օր, այցելութիւն տուաւ Աւստրիոյ եւ Ֆրանսայի դեսպաններուն։

—Պարսից դեսպանը, երէկ, կէսօրին, սեղան մը տուաւ Կ. Պոլիս գտնուող քանի մը երեւելի Պարսիկներու, որոնք Հիճազէն վերադարձած են։

Գ. ՏԸՋԷ, Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնը եւ իր փեսան՝ Գ. եւ Տիկին Պորթու, որոնք Պրուսա գացած էին, երէկ Կ. Պոլիս դարձան։ Գ. եւ Տիկին Պորթու, մօտերս Եգիպտոս պիտի մեկնին։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ որոշեց մասնաճիւղեր հաստատել Պազարի եւ Էսկիշէհիրի մէջ։ Էսկիշէհիրի ճիւղին պաշտօնեաները առկաւին ընտրուած չեն, իսկ Պազարի ճիւղին պաշտօնեայ կարգուած են Գ. Գ. Բաքըլեան եւ Քոնսթանթինիտիս։

ԲԱՐԻԶԻ մէջ օսմ. առեւտրական սենեակի մը կազմութեան նախաձեռնարկ եղած է տեղւոյն օսմ. վաճառականներէն Մէնասէ էֆ.։ Ներքին կանոնագրութիւնը պատրաստուած է եւ դեսպան Միւնիր փաշայի ժամանմանը կը սպասուի, պաշտօնական նախագահութիւնը անոր առաջարկելու համար։

ՍԵՐՎԻՈՅ դեսպանատան թարգմանը, երէկ առտու Ֆէնէր երթալով այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին։

ՌԻՍԱՆՔՈՒՐԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ, որ Երուսաղէմ կը գտնուի, տասը հազար ֆրանքներ նուիրեր է տեղւոյն Յունաց Պատրիարքարանին։

Գ. ՊԱՐՍԹ, ֆրանսական դեսպանատան գործակատարը, երէկ, արձակուրդով Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։

ՄԱՆԻՍԱՅԻ մէջ անցեալ ուրբաթ եւ կիրակի յորդառատ անձրեւ ու կարկուտ տեղացեր է։ Կարկուտը վնաս չէ պատճառեր։

ՏԱՍԸ ՈՍԿԻԻ ՊԱՐՏՔԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ.—Պոլսոյ Ուզուն Չարշըի մէջ հացագործ Մուհարրէմի փուռը աշխատող Ըէճէպ, 33 տարեկան, մայրենիօվ տասը ոսկի առնելիք ունէր Սուլթան Ահմէտ թաղը բնակող Խիմճի Մուսթաֆայէն, 43 տարեկան։ Այս վերջինը նաեւ լաւթիքի խանութ մը ունէր Նուր Օսմանիէի կողմը Մեծ Շուկային Դրան դիմացը, ուր յաճախորդները կ'աշխատէր։ Ըէճէպ քանի անգամներ իր առնելիքը անկէ պահանջած էր, սակայն չէր կրցած զայն մը առնել։ Մարտ 1ին Ըէճէպ իր վարպետէն արտօնութիւն առնելով դարձեալ Մուսթաֆան գտնելու գնաց, դրամ պահանջելու համար։ Երկու օր ետքը Ըէճէպ վերադարձած չըլլալով, վարպետը խնդիրը իմաց տուաւ ոստիկանութեան որ քննութեան ձեռնարկեց, բայց Մուսթաֆա անհետացած էր. քիչ վերջը իմացուեցաւ որ Ռումանիա գացած է, սակայն անցագիրը կանոնաւոր չըլլալով Կ. Պոլիս վերադարձուեցաւ եւ տասը օր առաջ յանձնուեցաւ ոստիկանութեան որ հարցուց անոր թէ Ըէճէպ ո՛ւր կը գտնուի, եւ թէ ի՛նչ եղած է տասը ոսկիի առնելիքի խնդիրը։ Մուսթաֆա պատասխանեց թէ այդ գումարը վճարած եւ մայրենիկը կորսնցուցած է։ Մուսթաֆայի աները Էօմէր եւ աներորդին Մէհմէտ բանտ երթալով տեսնուեցան Մուսթաֆայի հետ, որ դրամ տուաւ անոնց սրճարանին համար ածուխ գնելու նպատակով։ Քանի մը անգամ եւ մանաւանդ վերջերս նորէն երեք ոսկի տուաւ ածուխ գնելու համար։ Սրճարանին սպասաւորը՝ Իսա մեկնած ըլլալով, Մուսթաֆա լուր ղրկեց անոր որ խանութ դառնայ, սակայն Իսա մերժեց։ Երէկ առտու վճռաբեկ ատեանին քարտուղարներէն Զիվէր էֆ. նոյն սրճարանը գտնուած ատեն, գարշ հոտ մը կ'առնէ պարտէզէն, ուր կը գտնուէր նաեւ ածուխի մթերանոցը։ Սրճարանին սպասաւորը պարտէզը եւ մթերանոցը մաքրեց, սակայն հոտը կը տառապեցնէր։ Զիվէր էֆ. իմաց տուաւ ոստիկանութեան, որ խուզարկութեան ձեռնարկեց այդ մթերանոցին մէջ. ածուխները մէկդի առնելով բանթալոն մը երեւցաւ եւ հոտը աւելի սաստկացաւ. պեղումներ կատարուեցան եւ վերջապէս դիակ մը երեւան հանուեցաւ։ Ոստիկանութեան դուռնէն բժիշկներ բերուելով քննութիւն կատարեցին եւ հաստատեցին թէ այդ դիակը 30-35 տարեկան մարդու մըն է. բերանը հաստ լաթով մը կապուած էր. նաեւ վիզէն կրկին օղակով չուան մը անցուած էր։ Այդ ոճիրը երկու կամ երեք հոգիի կողմէ գործուած ըլլալու էր գրեթէ քառասուն օր առաջ։ Սրճարանին սպասաւորը՝ Իսա ձերբակալուելով հարցուեցաւ թէ Ըէճէպ ո՛ւր կը գտնուի, սակայն գոհացուցիչ պատասխան մը չտուաւ եւ կասկածելի ընթացք մը ունէր։ Սրճարանին դրացիները մէկ-երկու ամիս առաջ որ եւ է աղմուկ լսած չէին։

Հարցաքննութիւն կատարուելով սրճարանին սպասաւորը՝ Իսա սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Վարպետս՝ Մուսթաֆա տասը ոսկի պարտք ունի եղեր Ըէճէպ անուն մարդու մը, սակայն մասէն առաջ անոր հինգ ոսկին վճարած էր։ Մարտ 2ին իրիկուան կողմ Ըէճէպ սրճարան եկաւ. Վարպետս ալ հոն էր։ Ըէճէպ առնելիքը ուզեց։ Մուսթաֆա հրամայեց ինծի որ հինգ ոսկի գտնեմ, բայց դուրս ելած ատենս գաղտնի ըսաւ որ ժամ 11½ին դառնամ «դրամ չգտայ» ըսելով։ Այնպէս ալ ըրի։ Մուսթաֆա ժամանակ անցուց, ըսելով որ դրամ պիտի վճարէ եւ գիշերը վրայ հասաւ։ Ըէճէպ նստարանին վրայ քնացաւ։ Յաճախորդները երթալէ ետքը Մուսթաֆա ինծմէ ուզեց այն չուանը զոր քանի մը օր առաջ գնել տուած էր երեւակելու։ Մուսթաֆա այդ չուանը Ըէճէպի վիզէն անցուց եւ սկսաւ քաշել։ Ըէճէպ սկսաւ խռխռալ. ուստի անոր մէջքի գօտիով բերանը ծածկեցինք։ Բերնէն արիւն եկաւ։ Մուսթաֆա Ըէճէպի վրան խուզարկելով հինգ ոսկի գտաւ եւ երկաթը ինծի տուաւ. յետոյ մարմինը թաղեցինք ածուխի մթերանոցին մէջ։ Երկու օր ետքը Մուսթաֆա զիս տարաւ Նուր Օսմանիէի խանութը եւ ինք ալ փախաւ։»

Մուսթաֆա նախ ուրացաւ, բայց վերջապէս հաստատեց Իսայի յայտնութիւնը, խոստովանելով գործած ոճիրը։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Գ. Մայերոնիի խումբը այս գիշեր կը վերսկսի իր հետաքրքրաշարժ եւ ճարտար ներկայացումներուն շարքը Բերայի մէջ։ [illegible] պիտի կատարէ thélépathieի նոր փորձեր։

Վաղը ցերեկուան matinéeին որ պիտի սկսի միջօրէէն յետոյ ժամ 2ին (Ռ. Ե.) բացառաբար զեղչուած են գիները. Լօժ-Պալքոն՝ 80, Փէլ-էթաժ՝ 60, Պէնուառ՝ 50 ղրշ., Թրիպիւնա 15, Նստարան 10 եւ բարաթ 5 ղրշ.։

Տես չորրորդ երես Քարմէլ Օրիէնթալի գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքարանէն այս օրերս յատուկ թագրիրով դիմում կ'ըլլայ՝ քանի մը վիճակներու Առաջնորդներու եւ Տեղապահներու կայս. Պէրաթը խնդրելու համար։

—Ս. Պատրիարքը երէկ այցելեց Սալմաթոմրուքի ազգ. վարժարանը, որ կը գտնուի Արմաշի խնամակալութեան հովանաւորութեան ներքեւ։ Երբ ժամը 4ին Ն. Ամենապատուութեան կառքը երեւցաւ, թաղեցիներու խուռն բազմութենէ շրջապատուած կանգ առաւ դպրոցին առջեւ։ Վարժարանին դրան առջեւ կը սպասէին Պալաթի քահանայից դասը եւ խնամակալութեան անդամ Տիգրան էֆ. Բաբազեան, ուրիշ անձեր եւ սեղանին գոմիտէի Նուրի էֆ. իր հետեւորդներով։ Հոն էին նաեւ տնօրէն Միհրան էֆ. Աչճեան եւ ուսուցչուհիք, իսկ աշակերտները միաբերան դպրոցական երգեր կ'երգէին։ Երբ ներս մտան՝ աշակերտ մը ուղերձ մը արտասանեց եւ աշակերտ օրինակը Ն. Սրբազնութեան յանձնեց։ Օրիորդ մըն ալ «Բարի եկայք» ոտանաւորը արտասանեց, խնամակալութեան անդամներուն ուղղեալ։ Հայերէն եւ Թուրքերէն երգերէ վերջ աշակերտուհի մը արտասանեց Վեհ. Սուլթանին ձօնեալ Թուրքերէն ոտանաւոր մաղթանք մը։ Ս. Պատրիարք Հայրը քաջալերական խրատներ տուաւ եւ կարդալ ու գրել չը գիտցողներու բաղդատութիւն մը ըրաւ։ Մանկապարտէզի փոքրիկներն ալ ոտանաւորներ արտասանեցին եւ դպրոցական երգեր երգեցին։

Այս վարժարանը արտաքին աշակերտուհիներու համար ձեռագիտական դաս մը յատկացուցած ըլլալով, չափահաս օրիորդներ մեծ սեղանի մը շուրջ բոլորած, ասեղնագործուածները ի տես դրած էին։ Ս. Պատրիարքը մեծապէս գոհ մնաց, տեսնելով արդիւնքը եւ իր գոհունակութիւնը յայտնեց քաջալերականով մը։

Ժամը 5ու կէսին Ն. Սրբազնութիւնը մեկնեցաւ, խոստանալով կրկին այցելութիւն մըն ալ ընել ուրիշ անգամ։

Ս. Պատրիարքը երէկ այցելեց նաեւ Էյիւպեանի վարժարանը, որ պաշտօնապէս զարգացած է։ Նոյն վարժարանը այս առիթով անուանուեցաւ Մաղաքեան վարժարան։ Աշակերտները երգեր երգեցին եւ մաղթանքներ ըրին Վեհ. Կայսեր համար։ Ս. Պատրիարքը երկու ֆրանսական ոսկի նուիրեց վարժարանին եւ խրատական օգնութիւններ ընել տուաւ։ Ն. Սրբազնութիւնը այցելեց նաեւ տեղւոյն Յունաց վարժարանը։

—Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը, ինչպէս յայտնի է, քառակուսի գեղեցիկ դուռ մը եւ յարակից սենեակներու նուիրատուութեամբ օժտուեցաւ՝ նոյն գերեզմանատան Յանձնաժողովի եւ կալուածոց Հոգաբարձութեան ջանքով։ Կ'իմանանք թէ մօտաւոր կիրակի մը Ս. Պատրիարքը հրաւիրելու պատրաստութիւն կայ, նորակառոյց շէնքին բացման եւ օրհնութեան հանդէսը կատարելու համար։

—Ատանայի Առաջնորդ Տ. Մուշեղ Ծ. Վրդ. քանի մը օրէ ի վեր անկողնի կը ծառայէ՝ իր առաժամեայ բնակարանին մէջ, Բերա։

—Ցաւալի լուր մը կը հասնի Բարիզէն։ Հանգուցեալ Աբէլ էֆ. Կիւլպէնկեանի որդին՝ Գրիգոր Կիւլպէնկեան՝ որ Գատըգիւղի Արամեան վարժարանին շրջանաւարտ ըլլալէ ետք ֆրանսական ոստանը գացած էր, ուր դեղագործութեան կը պատրաստուէր, մեռեր է անողոք հիւանդութեան մը հետեւանքով։ Վաղամեռիկ երիտասարդը օժտուած էր բնական ձիրքերով եւ դեռ վերջերս յաջողապէս անցուցած էր Օթէլլոյի քննութիւնը։ Ցաւակցութիւնը կատարուեր է համակրական եւ ցաւակցական արտայայտութիւններու մէջ եւ դամբանական մը խօսեր է Տ. Վռամշապուհ քահանայ։

— Խառն Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ կարեւոր կարգադրութիւն մը ըրաւ ուսումնական դատերու համար։ Մինչեւ հիմայ, Դատաստ. Խորհրդոյ մէջ տեղի ունեցած քննութեանց վրայ արուած վճիռներուն մասին եթէ դիտողութիւն ըլլար, Խառն Ժողովոյ մէջ կը վերաքննուէր նոյն գործը։ Խառն Ժողովը հարկ տեսաւ որ ասկէ վերջ Դատաստ. Խորհրդոյ վճիռներուն դէմ արուած բողոքագիր պատճէնը հաղորդուի հակառակ կողմին, որ եթէ որոշեալ միջոցի մը մէջ չընէ իր առարկութիւնը գրաւոր կերպով, Խառն Ժողովը օրէն ըլլայ տալու իր վճիռը։

— Օրթագիւղի թաղային [illegible] ի նպաստ տրուելիք նուագահանդէսին կարգադրիչ մասնախումբը երէկ իր առաջին նիստը ըրաւ Բերայի խորհրդարանը, նախագահութեամբ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի։ Յանձնաժողովի երկու անդամներէ զատ միւս բոլոր անդամները ներկայ էին։ Որոշուեցաւ որ նուագահանդէսը տեղի ունենայ մայիս 16ին, Բերայի Թաղապետական Թատրոնին մէջ։ Գանձապետ ընտրուեցաւ Սիմոն էֆ. Գույումճեան, իսկ անդամներէն Գր. Ծաքրեան, Ա. Հիւրմիւզ, Ե. Նուշուքեան եւ Մ. Նորատունկեան էֆ.ներու յանձնուեցաւ նուագահանդէսին տրուելիք մասին կարգադրութեան հոգը, որոնք խորհրդակցելով կարող արուեստագէտներու հետ կանոնաւոր եւ յարմար կարգադրութիւն մը պիտի պատրաստեն։ Յանձնաժողովը երկրորդ գումարում մը պիտի ընէ չորեքշաբթի օրը։

—Խասգիւղի բնակիչներէն Ավրամ անուն Հրեայ մը, տարիէ առաջ բողոքական կրօնքը ընդունելով պսակուած էր Վերժին անունով Խասգիւղցի այրի կնոջ մը հետ, որ իր հանգուցեալ ամուսինէն աղջիկ եւ մանչ երկու զաւակ ունէր։ Ասոնց ամուսնութիւնը կատարուած էր այն ատեն Բողոքականաց ազգապետ Վեհմ. Ցակոբ էֆ. Պօյաճեան։ Յիշեալ Ավրամը որ արդէն ընդունած էր քրիստոնէական եկեղեցին, այս անգամ Պատրիարքարան դիմելով կը խնդրէ որ ընդունուի Հայ. Եկեղեցին։ Փոխանորդարանը նախապէս քննութիւն պիտի կատարէ՝ յստակելու համար յիշեալին դիմումին բուն պատճառը, որպէս զի Կրօն. Ժողովը ըստ այնմ որոշում տայ։

— Սկիւտար Եէնի Մահալլէի բնակիչներէն Ցակոբ անուն ազգայինը, որ քանի մը տարի առաջ հայ աղջկան մը հետ Լատին եկեղեցւոյ արարողութեամբ պսակուած էր, այս անգամ դիմում ընելով խնդրած է ընդունիլ զինքը եւ իր կինը ինչպէս նաեւ երկու զաւակները Հայ. Եկեղեցին։ Կրօն. Ժողովը տեղեկանալով որ այս ամուսնութիւնը օտար եկեղեցւոյ կողմէ տեղի ունեցած է մի միայն ամուսնացողներու ծնողաց առարկութեան եւ դժգոհութեան վրայ եւ ուրիշ օրինական ու կանոնական արգելք չկայ, որոշեր է վերընդունիլ զիրենք Հայ Եկեղեցւոյ գիրկը եւ ըստ այնմ արձանագրել։

Ուսումնական Խորհուրդը երէկ իր շաբաթական նիստը գումարեց։ Ներկայ էր նաեւ անդամներէն Ցակոբ Գուրգէն էֆ. որ իր վերջին ակարութենէն ապաքինած էր։ Խորհրդոյ անդամները իրենց խնդակցութիւնը յայտնեցին Գուրգէն էֆ.ի, որ փոխադարձաբար շնորհակալութիւն յայտնեց իր ընկերակիցներուն կողմէ հիւանդութեան միջոցին ցոյց տրուած հոգածութեանը համար։ Խորհուրդը յետոյ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.— 1. Թորոս էֆ. Բաբազեան ինքնայօժար փափաքանօք հաճած ըլլալով իր անձնականէն ի հիմանէ վերաշինել Խասգիւղի Ս. Ներսէսեան երկսեռ վարժարանը, Խորհրդոյ ատենապետ արդէն ի դիմաց Խորհրդոյ, անձամբ յիշեալ բարերարին այցելած եւ շնորհակալութիւն յայտնած էր. որոշուեցաւ նաեւ մասնաւոր շնորհակալութեան գիր մը ուղղել նոյն բարերարին։— 2. Խորհուրդը նկատելով որ վարժարաններու մէջ առողջապահիկ կանոնաց կիրառութեան մասին իր պաշտօնավարութեան սկիզբէն պարբերաբար հրահանգներ իսկ պատրաստած եւ հաղորդած էր, այս անգամ եւս իր ատենապետին առաջարկութեանը վրայ, որոշեց կրկին աչքէ անցընել զանոնք եւ յետ ապագրութեան ուղարկել բոլոր Թաղ. Խորհրդոց եւ տեսչութեանց, յանձնարարելով անոնց անթերի կիրառումը։— 3. Ուսուցիչ Գ. Լեւոն Շահբէկեան ամէն առաջ ընթերցանութեան դասագիրք մը պատրաստած եւ ներկայացուցած էր Խորհրդոյ ի քննութիւն եւ ի վաւերացումն։ Նոյն գործին վրայ կատարուած կրկնակի քննութեանց արդեանց համեմատ, Խորհուրդը որոշեց նշանակել մէկ քանի թեթեւ բարեփոխումները ընելէ յետոյ վաւերացնել զայն իբրեւ դասագիրք ընթերցանութեան, գործածուելու համար ի պէտս տարր. դասընթացքի ուսանողաց։— 4. Քարատաշի (Իզմիր) Թաղ. Խորհուրդը առ Ս. Պատրիարքն ուղղած գրերով գանգատ բարձած էր տեղւոյն վարժարանաց տեսչէն դէմ թէ այօրէն ընթացքի եւ արտաքի մէջ գտնուած է Թաղ. Խորհրդոյ անդամոց մէկուն հանդէպ, որուն վրայ դադրեցուցած էր պաշտօնէ, եւ կը գանգատէր նաեւ յետ այնորիկ առաջնորդարանի կողմէ կատարուած գործադրութեանց մասին։ Խորհուրդը ըստ յանձնարարութեան Ն. Սրբազնութեան, ուղղագրութեան տուաւ խնդիրն եւ որոշեց յետ խորհրդակցութեան յայտագրել իր կարծիքն որ եթէ ատոյց է այդ ուսուցչին վերագրուած արարքը, պատասխանատուութեան կ'ենթարկէ եւ իբր այն պարտի դադրիլ պաշտօնէ, առաւելուցեալ սակայն նախապէս թէ պարագան Գաւառ. Վարչութենէն։— 5. Մայրաքաղաքիս վարժարանաց ներկայ 1903-904 տարեշրջանի վիճակացոյցին Գատըգիւղի Արամեան վարժարանի բաժինին մէջ արտագրական սխալմամբ մանկապարտէզի մանչերուն թիւը փոխանակ 55ի 5 նշանակուած ըլլալով, Խորհուրդը ըստ խնդրանաց, կը փութայ ուղղել թէ ընդհանուր մանչերու թիւը 131 է եւ երկսեռ ուսանողաց համագումարն ալ 234։

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԱԴԱՄԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ
Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Քէօբրիւլի խան, Ն25

Պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ իր մեծորդայ վարպետին՝ հանրածանօթ փաստաբան Աղն. Վռամշապուհ Մանուկեան էֆէնտիի գրասենեակը 15 տարւոյ երկարամեայ պաշտօնավարութենէն վերջ, այս անգամ իր վկայականը առնելով, յիշեալ սենեակը թողած եւ Պոլիս Պահճէ-Գաբու Քէօբրիւլիւ խանին մէջ փաստաբանական գրասենեակ մը հաստատած է. կ'առանձնէ քաղաքային, առեւտրական, պատժական եւ Շէրիի ամէն կարգի դատեր. կը խմբագրէ բրոթէսթօ, սէքէսթրօ, քոմբրոմէսօ, վաճառականական եւ այլ կարգի պայմանագրութիւններ եւ ագերագրեր։ Վաճառականական ընկերութեանց լուծման եւ կազմութեան վերաբերեալ գործողութիւնք փութով կը կատարուին, խիստ դիւրամատչելի գիներով։

Վճռաբեկ ատեաններու ներկայացուած ամէն կարգի դատերու հետապնդման մասին գուտաններէ եղած յանձնարարութիւնք խիստ չափաւոր վարձքի փոխարէն ամենայն փութաջանութեամբ եւ փութով պիտի կատարուին։

Կը յուսայ թէ Պատ. Հասարակութիւնը պիտի բարեհաճի իր վստահութեամբը պատուել եւ քաջալերել զինք իր նոր ասպարէզին մէջ։ 3—12

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՆԱԿԱԶԱԳԻ, 29 ապրիլ.— Մինչեւ հիմա գրաւուած ռուսական նաւերը ճապոնական նաւատորմին կցուեցան, վասն զի գրաւման դատարաններու վճիռներուն վերաքննութեան համար եղած դիմումները մերժուած են։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Քորէեցի եւ Վարեակի ողջ մնացողները հոս ժամանեցին եւ մեծ հանդիսաւորութեամբ ընդունուեցան Ռուսիոյ նաւատորմին պետ Ալեքսի մեծ դուքսին եւ ծովային նախարար Ավէլանի ծովակալին կողմէ։ Ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը խանդավառ ցոյցեր ըրաւ։ Ձմեռնային պալատան մէջ անոնց ի պատիւ տրուած հացկերոյթին ատեն Նիքոլա կայսրը բանախօսութիւն մը ըրաւ, վեր առնելով անոնց մեծագործութիւնները որոնք ռուսական նաւատորմին տարեգրութեանց մէջ պիտի արձանագրուին, ուր Քորէեցի եւ Վարեակի անունները անմահ պիտի մնան։ Կայսրը յետոյ շնորհակալութիւն յայտնեց նաւաստիներուն՝ ռուսական դրօշին պատիւը եւ Ռուսիոյ արժանապատւութիւնը պահպանած ըլլալնուն համար։ Կայսրը խօսքը աւարտեց, մաղթանքներ ընելով նաւատորմին յաջողութեանը համար։

— Հեռագրական ռուս գործակալութեան թղթակիցը Բօրթ-Արթուրէն այսօրուան թուականով հետեւեալը կը հաղորդէ. — «Հոս հանդարտութիւն կը տիրէ։ Այս առտու տասը յածանաւերէ եւ վեց թորփիլանաւերէ բաղկացեալ նաւաբաժին մը Բօրթ-Արթուրի մօտերը կը գտնուէր։ Վլատիվոսթոքէն այսօրուան թուականով տեղեկութիւն կուտան թէ Ճապոնները երեւցեր են Ուսսուրիի ծովածոցին մէջ։»

ԹՕՔԻՕ.— Ռոյթեր կը ծանուցանէ թէ ճապոնական Քինշիումարու շոգենաւին մէջ, զոր երկուշաբթի օրը ընկղմեց ռուսական Ռօսիա յածանաւը, եօթանասուներեք ճապոններ սպանուեր ու խեղդուեր են։ Քառասունեօթ զինուորներ եւ նաւազներ ազատուեր են։ Խեղդուողներուն մէջ կան երկու հարիւրապետ եւ երեք տեղակալ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ցամաքամտական փոխադրանաւ մը՝ հարիւր երեսուներկու զինուորներով եւ քանի սպաներով՝ ճամբայ ելաւ դէպի հարաւային արեւմտեան Ափրիկէի գերման գաղթավայրը։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Ռուս դեսպան Գ. Կուպասօֆ որ նոր կոչուած է այդ պաշտօնին, երէկ Սերպիոյ թագաւորին ներկայացուց իր յանձնարարագիրները։

— Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ զօրագունդներու քանի մը նոր հրամանատարներու անուանումը, մանաւանդ Բիէր Միւիչ գեր-գնդապետը՝ իբրեւ հրամանատար լէ. զօրագունդին՝ «Բիէր Ա.»։

ԼՈՆՏՐԱ.— Գերծակատար կոմս Ալպերթ Մէնսդորֆ-Բէօյլ-Տիթրիշթայն Լոնտոնի աւստ.-հունգ. դեսպան կարգուեցաւ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 29 ապրիլ.— Վարեակի եւ Քորէեցի նաւազները այսօր ճաշեցին Ձմեռնային պալատան մէջ։ Ցարը բանախօսութիւն մը արտասանելով ըսաւ թէ փառաւոր էջ մը պիտի աւելցնեն ռուսական նաւատորմին պատմութեանը վրայ։

— Ռուսական սպայակոյտը կը հերքէ ճապոնական տեղեկագրութիւնը ապրիլ 25էն եւ 26էն Եալուի վրայ կատարուած ընդհարումին համար։ Ռուս զինուորները քանդեցին կամուրջները եւ նաւերը եւ սպաննեցին երկու հարիւր յիսուն Ճապոններ։ Ճապոնները չկրցան Եալուն անցնիլ։

—Քուրոբաթքին զօրավարը կը հաղորդէ թէ Նիու-Զուանկի մէջ մօտալուտ յարձակումի մը կը սպասուի։ Ռուսները գրաւեցին Բեք-Զանկը։ Քուրոբաթքին զօրավարը Լիաօ-Եանկ փոխադրեց իր բանակատեղը։

ՆԱՔՈՒԼԻ.—Նախագահ Լուպէ եւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը Մարկարիթա շոգենաւով այցէ անցուցին իտալական եւ ֆրանսական նաւատորմերը. յետոյ ժամ 11·20ին Գ. Լուպէ մեկնեցաւ Մարսէյլէզ զրահաւորով՝ ֆրանսական նաւատորմին արձակած «կեցցէ»ներուն մէջէն։

ՀՌՈՄ.— Բարիզի իտալական դեսպան Թօռնիէլլի կոմսին պիտի յաջորդէ Հռոմի քաղաքապետ Քոլոննա իշխանը։

ՍԵՎԻԼԼԷ.— Սեվիլլէի մօտ ածուխի հանքի մը մէջ կազի պայթում տեղի ունեցաւ։ Յիսուներեք գործաւորներ մեռան։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Լ. ԹԵՐԶԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ — ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն թէ տեղափոխուած է Բերա, Մեծ փողոց, Քարլման վաճառատան վերի յարկը, Թիւ 9, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէս օրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 16 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	91	01
Ամէնէն բարձր գին	»	91	21
Ամէնէն վար գին	»	90	37
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	122	25
Ամէնէն բարձր գին	»	122	12
Ամէնէն վար գին	»	121	—

ԲԱՑՈՒՄ 17 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ք. Գ.	90	38
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	62
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		485	—
Տէրքոզ		254	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	65
Թրամվէյի բաժնեթուղթ		6	20
» Ժուիսանս		1	90
» պարտաթուղթ		490	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		514	50
Թրանսվալ		119	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		272	—
» » » Բ		298	—
Լավրիոն		63	—
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	90
» պարտաթուղթ «		526	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՐԱ, 29 Ապրիլ

Անգլիական Քօնսոլիտէ		89	31
Միացեալ պարտք	բաց.	88	75
	գոց.	88	63
Օսմանեան Պանքա		13	25
Ռուսական 1880		—	—
Հելլենական 5 %		42	50
» Մոնոբոլ		45	50
Պուլկարական 1888		88	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		106	25
Ֆօմինիքայ		105	—
Թրանսվալ		4	62
Այտին երկաթուղի		14	50
Փոխանակագիր		25	310

ԲԱՐԻԶ, 29 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	70
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	84	—
գոց.	»	86	87
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	591	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	122	25
Օսմ. [illegible]	»	—	—
Օսմ. Ռէժի	»	—	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Թուրք Լոթէ կուպոնը կտրուած	»	1109	—
Իտալական Ռանթ	»	102	85
Սպանիական արտաքին	»	83	10
Թրանսվալ	»	119	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	115
[illegible]	»	—	—

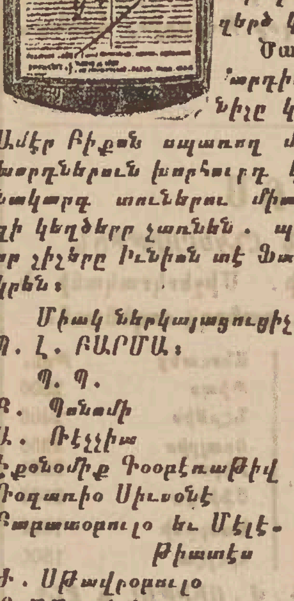

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆ
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ՁԱՆԱՁԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆԸ, ամէնէն չաղ քինքինայ պարունակող ու կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալճերիական հողի յատուկ տունկերով։ Իր կազդուրիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առաւօտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած ատեն՝ բարեբար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս սպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ տենդէ զերծ կը մնայ։

Ծանօթ.— Անխիղճ արդիւնք մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալնուն Ամէր Պիքոն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել, որպէս զի կեղծիքը չառնեն. պէտք է պահանջեն որ շիշերը Ինիճեան եւ Փայլիքեանի դրոշմը կրեն։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ Գ. Լ. ԲԱՐՄԱ։

Գ. Գ.

Բ. Պանամի	Ղալաթիա	
Ա. Ռէչչիա	»	
Էքոնոմիք Գոոբէռաթիվ	Ղալ. եւ Բերա	
Ռոզարիօ Սիւսոնէ	»	
Բաքասօրոլլօ եւ Մէլէ-Թիատէս	»	
Ժ. Սթավրոբուլօ	»	
Քօթթօնի եղբարք	»	
Վէնսան Գոտալեան	(դեղավաճ.)	Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Բեհզիմ	»	»
Ս. Մեզիքի որդի եւ Ընկ.	»	»
Մ. Մեզիքի	»	»
Թ. Լինօ	»	»
Գ. Սէֆէրեան	»	»
Ժ. Վօնթիգիանօս եւ Ընկ.	»	»
Էմիլ Լանկրան		Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբ.ք եւ Ընկ.		»
Թ. Սարըֆեան Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա		
Պօն մարշէ		Բերա

եւն. եւն. եւն. 16—25

ՏՈՔԹ. Պ. Մ. ԱՓՐԻԿԵԱՆ

Մնայուն բժիշկ Վիեննայի հռչակաւոր Նոթնագէլի Քլինիքին մէջ, կը ծանուցանէ թէ, տեղւոյն մասնագէտ Բրոֆէսէօրներուն հետ բժշկական խորհրդակցութիւնք կը կատարէ իրեն դիմող հիւանդներուն վրայ։ Հասցէն է Dr. Paul Afrikian
Vienne Spiegelgasse, 3, Fhur. 11
5—20

ԻԼԱՆ
(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպաաեա օլունաճագ Թաշ վէ գում իլէ էքի նէվ մանղալ քէօմիւրիւնին մահը հալին օն եէտինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիէսի վէ քէօմիւրիւն օն ալթըսընճը բազար իրթէսի կիւնիւ իհալէի [illegible] իւչ Թենզիլիէսի [illegible] իհալէի գաթիէսի իճրա գըլընաճաղընտան իթթիյալ Թալիպ օլանլարըն Թէէմինաթ աքչէսիլէ վէ [illegible] քեֆալէթնամէլէրի միւսթաէհիպէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ օնտա գադար Խազինէի Խասսայի միւպայաա հէյէթինէ կելմէլէրի։

Ֆի 13 Նիսան 1320 2—3

ՈՍԿԻ ՇԳԱՆՇԱՆ, ԲԱՐԻԶ 1900

Ընկերութիւն : ՔԱՐՄԷԼ Օրիանթալ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇԸՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

Վարշաւիոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծումը

1903 յունուար 2ինէ այցելեցինք Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ: Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պերլինի գիտութեանց ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱԵՕՆԻ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԼԻՆՈՒԻ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԵՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ: Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԻՕ, ՍԻԹԻ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

Երիկերին եւ խցանի բաբսիլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483·24 Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք զատակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Միւչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւելեան պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Դրամագլուխ եւ պահեստ

ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ:

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան:

Ընդհանուր գործակալ

ՖՈՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.

Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց, թիւ 4

60—104

Լ'ՈՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընդ.

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլֆէյէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան: Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բաէօթ Լիմնէ:

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրբուլի, Փօրթօյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանեցող շոգենաւեր:

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Բամպէզ	3000	Թիպա	2500
Անապա	3000	Նէրթիա	2400
Թէյպըը	3000	Ցամպիա	2250
Փէնիեբալա	3000	Բէրա	2250
Ծարտա	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կառըրնի	1500
Մարիօբօլ	2500	Կիւլէմա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.

Ռեիթալ խան

ՋԷՅՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.

19 31 Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Ֆր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ, ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօբուլօ խան, 52—56:

Լիազօր ներկայացուցիչ

Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին:

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էօտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դասթէմունի, Դամասկոս, Գօնիա, Լաոտիգա, Գահիրէ, Մերսին, Միթիլի, Ուշաք, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն:

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բօլիցա) պահեստ առնելով:

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ: Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրաինմներ կուտայ:

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ:

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ:

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100էն 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100էն երեք: 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 ու կէս, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր:

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինեասիոնով եւ ազատ տեբօզիթօյով ապրանքներ առանդ կ'ընդունի:

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւն. եւն.: Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Բումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրօմեսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով:

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$% Ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփէին մէջ կը պահուին: Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ:

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԸՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյց խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667	Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000	»
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին ու տոկոս	54,000,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վօյվօտա, Ղալաթիա:

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ընդմէջ Հըլի և Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Ֆօծօ	1497	Գօգօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիօ	186
Ալէքօ	3607	Ֆօնկօ	2906	Գրօանօ	1695	Մարէնկօ	3273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Ֆերօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սէբիօ	1735
Աքիոսգօ	2274	Ֆլաւօ	4311	Հինտոլկօ	1581	Մէրլաօ	2557	Սիլվիօ	1162
Գասանօ	1822	Ֆօմինօ	937	Հինդու	3720	Միլօ	1057	Սէրէօ	1200
Գօրոնթինօ	1264	Ֆուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնթէալլօ	1735	Թասօ	1328
Գրավօ	1076	Ֆրանկօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գըլինօ	841	Ֆինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էկըօ	2464	Իտանօ	5540	Օթիօ	4100	Թօրինօ	1470
Դէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօբրիտօ	487
Գալիլաօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	3429
Գամէօ	1244	Ֆլաւօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասգօ	1914
Գագօ	1094	Ֆլօրանս	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ձիբակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէանտօ	2272	Բինալտօ	1668	Ուէլօ	1850
Գիլօ	2697	Հալիֆէօ	3060	Լէվօրնօ	1643	Բօլլօ	1613	Զէնօ	1300
Գոլորատօ	4235	Հիտալկօ	1343	Լօրէնցօ	3191	Բոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են:

Վասսօ շոգենաւը, նաւապետ Կրին:

Ալէքրօ » » Ուէպսթըր:

Քլիօ » » Եընկ, ամսոյս 27էն:

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին:

Այտահօ շոգենաւը, մայիս 3ին:

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ

Թիւ 22—24, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP. RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerc

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Բուլիս

Գշ. 13/26 Սեվաստաբօլ ժամը 10ին առտու Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բօր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն:

Եշ. 15/28 Օտեսա ժամը 10ին առտու:

Շբ. 17/3 Մէթէլիւս, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն:

Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՐՕՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵԼԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 Ֆր.

» » Մարսիլիոյ » 160 »

Բ. » Բարիզի » 150 »

» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփհանէ Քարափին վրայ:

516 Թ. ՌԸԳՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվէրբուլի և Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քամբանիա	4841
Լուքանիա	12950	Ճէրլա	3228
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8123	Սիբերիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Ճէբալթըք	16 1

Դիմել առ. ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ

Joly et Seagor

Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց: 255

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՄՈՒՏԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (47)

ԲԻՒԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾՍԻՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Թ.

ՀՕՐ ՈՒ ՄՕՐ ՄԻՋԵՒ

—Որքան տխուր բան է, մրմնջեց ցաւագին չեչտով մը... Աս է աշխարհ, կեանք ըսուած բանը... Երբ իմացայ որ այդ կնոջ հետ կ'ամուսնանայիք, սիրտս անզմուեցաւ... Սակայն նմանօրինակ վերջաւորութիւն մը չէի յուսար... Բայց ինչո՞ւ համար այդ տանելութիւնը:

—Որովհետեւ ամէն գերազանց բան տաղտուկ կ'ածէ անոր վրայ... Որովհետեւ ձեր հոգին մեծ ու ազնիւ է, մինչ անորը փոքր ու գձուձ... Որովհետեւ դուք ամէն կերպով գերակշիռ էք անկէ... Աւելին պէտք չկայ, բացատրելու համար այդ տանելութիւնը:

—Կ'ըսէք թէ մեր գաղտնիքը գիտէ՞:

—Այո՛, բայց բան մը չի կրնար ընել մեզի դէմ:

—Ո՞վ գիտէ...

—Ի՞նչ ապացոյց կ'ուզէք որ ընծայէ Պ. տը Ռուվրէյի...

—Արդէն իրեն բերան չառա՞ւ զիս...

—Բայց ձեր ամուսինը հաւատ չէ ընծայած որ յանցաւոր ըլլաք:

—Այո՛, բայց կորեկցութեան ու պաղարինութեան արդիւնք եղող հրաշք մը շնորհիւ, ըսաւ Բլօթիլտ, դէմքը ծածկելով ձեռքերուն մէջ...

Ներքնապէս կը խորհէր Բլօթիլտ.

—Եթէ երկինք նպաստէր անոր վրէժին յաջողութեան, միայն ես չպիտի ըլլայի մնացուողը... Նաեւ որդար մը եւ անմեղ մը հարուածած պիտի ըլլար:

—Կը տեսնէք որ իրաւունք ունէի, յարեց Ֆիլիբ... Թշուառակա՛ն մըն է այդ կինը:

—Բարեկամս, ձե՛ր կինն է անիկա, գոչեց Բլօթիլտ մեղմ ձայնով մը:

—Ալ ես իմ կինս չէ անիկա... ալ ես չպիտի տեսնեմ զինքը:

—Բայց ձեր կեանքը պիտի խառտակուի... Նոր դժբախտութիւն մըն է ձեզի համար:

—Անդարմանելի դժբախտութիւնը այդ կարգի արարածի մը հետ ամուսնացած ըլլալն է...

—Թերեւս կը զղջայ ողբալի մոլորումի մը մէջ ինկած ըլլալուն համար...

—Այդ կի՞նը... Չէ՞ք ճանչնար զայն: Միայն անյաջողութեան մատնուած ըլլալուն համար ցաւ կը զգայ:

—Ո՞վ գիտէ... կը սիրէ՛ ձեզ... Դուք ալ այդ դէպքէն առաջ...

Սարսռագին, ը՛նդմիջեց Ֆիլիբ.

—Բլօթիլտ, կ'աղաչեմ... Այդ բանը մի ըսէք եւ այդպէս մի խորհիք... Ձեր հրամանով ամուսնացայ, եւ ձեզի հնազանդելու համար, ինչպէս յայտնի է... Կը յուսայի ընտանեկան յարկ մը գտնել, ուր կարենայի հա՛նգչեցնել սիրտս, ո՛չ թէ լեցնել զայն. կը ջանայի անցեալը հեռացնել աչքերուս առջեւէն, եւ սիրոյ պատկերին պատճառաւ, յարգանք գորով, քիչ մը աղապատանք տածել ամուսնացած կնոջս հանդէպ... Հակառակ ըրած ջանքերուս, բան մը չկրցի ընել... Հիմա կը հասկնամ թէ ինչո՛ւ համար:

—Բարեկա՛մս...

—Սէրը չի յանձնարարուիր, եւ ես մէկ անգամ միայն զգացի զայն... Հակառակ ըրած ճիգերուս, իմ անունս կրող այդ կինը նոյնիսկ չէ յաջողած սիրոյ զգացում մը ներշնչել ինծի... Բան մը անկէ կը հեռացնէր զիս՝ օրէ օր... իմ անձիս դէմ կը զայրանայի, յանդիմանութիւններ կ'ուղղէի ինքզինքիս դէմ. բայց շաբաթները եւ ամիսները կը սահէին, ու սիրտս ա՛լ աւելի անտարբերութիւն կը զգար կնոջս հանդէպ...

—Թերեւս փնտռելով ձեր արտմութեան պատճառը, կրցած է երեւան հանել զայն:

—Կ'աղաչեմ, ա՛լ անոր վրայ չխօսինք... բաւական ազնիւ գտնուեցաք, փորձելով զայն պաշտպանել... Առիկա անգամ մըն ալ ցոյց կուտայ ինծի այն անդունդը որ ձեզի պէս կին մը կը բաժնէ այդ կարգի կնոջմէ մը:

—Ֆիլիբ, սրտանց կը ցաւիմ:

—Արդարեւ շատ դժբաղդ եմ, պատասխանեց Ֆիլիբ խռովկած ձայնով մը... Բայց, Բլօթիլտ, ձենէ, եւ միայն ձենէ կախում ունի գերագոյն մխիթարութիւն մը պարգեւելը ինծի, միակը որ կարենայ բուժել իմ վէրքս...

Բլօթիլտ տժգունեցաւ: Դէմքը այլայլեցաւ, եւ սրտայոյզ անձկութիւն մը ցոլացաւ ցօղաթուրմ երկու մանիշակներու նմանող աչքերուն մէջ:

—Ի՞նչ մխիթարութիւն կը սպասէք, մրմնջեց մանկամարդ կինը:

Ֆիլիբ հասկցաւ անոր միտքը եւ իսկոյն տուաւ թիւրիմացութեան:

—Ապահովուեցէք, ըսաւ Ֆիլիբ դառնութեամբ, ձենէ չպիտի սպասեմ այնպիսի բան մը՝ որուն համար վիրաւորանք զգաք կամ կարմրիք... Երկար ատենէ ի վեր հրաժարած եմ այն երջանկութենէն զոր պահ մը ընդնշմարել կարծած էի... Այսօր, կեանքս խառտակուած, տանս ամայի է... Աշխարհիս վրայ ունեցած անօգուտ դերիս գիտակից եմ... Երեսուն տարեկան չկամ, եւ աշխարհի վրայ բան մը չունիմ... ըսէք, չէ՞ք կարծեր որ այսպիսի կեանք մը ծանր բեռ մը ըլլայ իմ ճմլուած ուսերուս վրայ...

—Ֆիլիբ...

Պ. տը Լանժվիլի դէմքը, որ յանկարծ մթագնած էր այս վերջին խօսքերը ըրած ատեն, պայծառացաւ.

—Առանց սիրոյ, առանց ընտանեկան յարկի, առանց ընտանիքի, մահը ինծի համար փրկութիւն մը պիտի ըլլայ անտարակոյս... Բլօթիլտ, դուք միայն կրնաք արգիլել անոր փութացումը...

—Ե՞ս:

—Այո՛, բարեկամուհիս. ձեր վրայ դրած եմ իմ ամենավերջին ու անհեթեթ յոյսս:

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք:

—Բլօթիլտ, եթէ ուզէիք, աշխարհի վրայ բարիք մը կը մնար ինծի... Նաեւ գոյութեան պատճառ մը...

Լոյս մը ծագեցաւ տիկին տը Ռուվրէյի մտքին մէջ:

—Իվօնի համար կ'ըսէք, այնպէս չէ՞...

Ուրախութեան ճիչ մը արձակեց Ֆիլիբ.

—Ա՜հ, շնորհակալ եմ որ միտքս հասկցաք: Այո՛: Մեր Իվօ՛նը... Մեր զաւա՛կը:

Պահ մը խորհեցաւ եւ յարեց Ֆիլիբ.

—Է՛հ ուրեմն, բարեկամս, իրաւունք ունիք. պէտք է ապրիլ անոր համար.

Ֆիլիբ գլուխը ցնցելով պատասխանեց.

—Մէկ պայմանաւ միայն... Եթէ երբեք թոյլ տաք ինծի բոլոր պարտականութիւններս կատարելու անոր մօտ... Բլօթիլտ, քանի որ բան մը չունիմ աշխարհի վրայ, պէտք է ինծի վստահիլ զայն... ինծի տալ...

—Զաղ՛... մրմնջեց տիկին տը Ռուվրէյ.

—Իմ սրտիս մէջ պիտի բռնէ այն ամէն բաներուն տեղ զորս կորսնցուցած եմ... Ցաւահարած ըլլալով, այդ զաւակը ապրելու քաջութիւն եւ փափաք պիտի ներշնչէ ինծի: Տակաւ անոր զարգանալը, մեծնալը պիտի տեսնեմ... Պիտի զգամ անոր մտածման զարթնումը... հանդիսատես պիտի ըլլամ անոր փթթումին, կերպարանափոխութեան... պիտի փորձեմ հեզահամբոյր, անթերի, կատարեալ աղջիկ մը դարձնել զայն... Այդ բանին մէջ յաջողելու համար, անոր մայրը պիտի յիշեմ:

Տիկին տը Ռուվրէյ խորապէս յուզուած էր: Իր չփակին նուրբ կերպարին տակ, կուրծքին ուժգնօրէն արթիլը կը նշմարուէր:

Լանժվիլ շարունակեց աւելի աղերսագին չեչտով մը:

(Շարունակելի)